

DIRVA

Nr. 74

Birželis-June 28, 1963

Cleveland, Ohio

JURGIS BALTRUŠAITIS
mini savo 60 metų sukaktį

MENO ISTORIKAS

RETAI KAM PAVYKSTA TURĖTI DVI JAUNYSTES, DU KARTU GYVENIME JAUSTI SAVE ŽYGIUOJANTĮ PIRMOSE GRETOSE DRAUGE SU EPOCHOS DVAŠIA. — TOKIA LAIMĖ IŠPUOLĖ JURGIUI BALTRUŠAIČIUI.

Pirmasis žestas

Kai 1924 m. ką tik į metus suėjęs Jurgis Baltrušaitis atvyksta į Paryžių, jis dar gana sunkiai grabiniojasi prancūziškai, bet jau aiškiai žino, ko nori. Šeimyninė aplinka, kurioje jisai brendė, išugdė jame patraukimą scenos menui: Baltrušaičių namai Maskvoje buvo tada atviri vi-

siems dideliems vardams, kuriuos Sovietinė Rusija paveldėjo iš caro laikų, o ypač ieškotojams teatro sri-



Daug žadanti jaunystė...

tik pustrečio liaudininkui; atitolęs nuo lietuviškos "politikos", nesusigauja mūsų bizantiniškuose ginčiuose. — Ir štai pagaliau, vieno tokio posėdžio metu — užkulisių kombinacijų ausys gal kiek per daug kyšojo — jis netyčia metė mano pusėn nuolaidų — su truputiu ironijos, su truputiu skepticizmo — žvilgsnį. Nuo čia ir prasidėjo mūsų tylus susipratimas: Jurgis Baltrušaitis ne nutoles nuo lietuviškos politikos, jis sąmoningai laikosi virš tos politikos. Ir ši brangių, vaisingų darbo valandų auka man tada pasirodė, ir dabar tebeatrodo, patetiška.

Baltrušaitis — valstybininkas

Visokių yra veikėjų. Tokių, kurie veikia tam, kad jie būtų paminimi Eltos biuletenyje, tokių, kurių kiekvienas apsilankymas pas trečiąjį sekretorių atžymimas visoje spaudoje. Yra, nors ir mažai, ir tokių, kuriems rūpi tik darbo rezultatai, kurie visomis jėgomis kratosi veikėjo garbės. Prie šių pastarųjų priklauso ir Jurgis Baltrušaitis. Nekalbėsiu apie tai aš: ir man tai kiek juokinga atrodyti, ir mano sukaktuvinininkas gali, ko gero, ant manęs užpykti.

tydamas jį visose komisijose ir komitetuose, sėdinti nuošaliai, beveik neatverti burnos, pradžioje maniau, kaip ir kiti: ką jis čia, vargšas, gaišina laiką tuose



Tėvas ir sūnus.

Rašo ALGIRDAS J. GREIMAS

lyno, kaip poeto Baltrušaičio sūnus, tai, į Vakarus nuo Berlyno, poetas Baltru-

šaitis žinomas, kaip meno istoriko Baltrušaičio tėvas. Su Jurgio Baltrušaičio garsumu yra maždaug tas pat, kaip ir su Čiurlionio kultu: jeigu kuris lietuvis svetimųjų pripažintas, tai reikia, kad jisai didelis žmogus, visiškai savęs neklaušiant, nei kokie, nei kur glūdi jo nuopelnai. Lietuviškumas savaime suteikia jam genijaus požymius.

Nedaugeliui žinoma, turbūt, kad Jurgis Baltrušaitis jau, berods, nuo 1928 ar 1929 metų, nuolat ir be pertraukos, tarnauja Lietuvai, Lietuvos valstybei, o vėliau — valstybingumo idėjai. Pradėjęs savo karjerą šviesiais laikais Kultūrinio Patarėju, jis ją tęsia, patamšems užėjus, kaip visų reikalų Patarėjas.

Baltrušaitis — visuomenininkas

Jurgis Baltrušaitis arčiau pažinau tuoj po karo, tuo metu, kai Paryžiuje dar buvo nemaža lietuvių, kai dar buvo truputis pinigų, kuriuos reikėjo padalinti. Ma-

Kai sužinojau, kad Jurgiui Baltrušaičiui šimet sukako 60 metų, vos žado netekau. Visą laiką skaičiau jį, žinoma, kiek vyresniu, bet savo, tos pačios kartos žmogumi. Savo amžių jis, reikia pasakyti, labai lengvai neša.

Užtat ir turiu skrupulų prisidėti prie šių jo sukaktuvių minėjimo. Sukaktys paprastai skirtos žmonėms, kurių gyvenimo linija jau išbrėžta, kurių gyvenimas jau, daugiau ar mažiau, išpildytas. Apie Jurgį Baltrušaitį to pasakyti negalima: kaip ir 1930 metais, taip ir šiandien, jisai priklauso Vakarų kultūros avangardui, šiandien gal net daugiau negu 1930 metais jo veikalai Paryžiaus knygynų vitrinose reklamuojami kaip bestseller'iai.

Jeigu, vis dėlto, imuosi rašyti apie Jurgį Baltrušaitį, tai todėl, kad netikėta sukaktis duoda progą pakalbėti apie jį, supažindinti plačiąją lietuvišką visuomenę su juo, padėti jai suvokti Baltrušaičio vietą lietuviškame ir vakarietiškame kontekste. Lietuvių profesorų draugijoje yra šimtai profesorių, rašytojų draugijoje — daug rašytojų, o žurnalistų tai jau be elektroninės mašinos ir nebesuskaitysi: kaip eiliniam žmogui atskirti pelus nuo grūdų?

Baltrušaičiai: tėvas ir sūnus

Netikslu sakyti, kad Jurgis Baltrušaitis būtų nežinomas lietuviams. Visi žino, kad jis poeto Jurgio Baltrušaičio sūnus, kad jis Paryžiuje skaitomas dideliu meno istoriku, kad jis dar neseniai važiuodavo kuone kasmet, kaip vizituojantis profesorius, su pasikaitomis į Columbia ir Yale universitetus. Tačiau vienas dalykas gal ne savime aiškus: jeigu, per pastaruosius trisdešimt metų, meno istorikas Baltrušaitis žinomas į Rytus nuo Ber-

žetas: žestas romaniškoje skulptūroje. Baltrušaitis mano, kad žestas vis dėlto šiek tiek rišasi su teatru, o jeigu jį imsi studijuoti vienoje kurioje meno epochoje, tai ir teatras bus išgelbėtas, ir meno istorikai patenkinti. Berošdamas tačiau paskaitą, Baltrušaitis ir pats nustemba: romaniškame mene galima, žinoma, įžiūrėti ir teatrališkų ir patetiškų žestų, bet kas būdingiausia — romaniškas žestas, visų pirma, yra ornamentališkas, įsiterinąs į architektūrinę visumą. Po paskaitos: Baltrušaitis pripažintas Focillon'o mokiniu, vėliau, bendradarbiu, o po to — dar kažkuo daugiau. O intelektualiniame plane: Baltrušaitis išduoda savo meilę teatrui ir susidomi, pasišvenčia romaniškajam menui, kurį jis neužilgo atras...

Baltrušaitis — Armenijos garbės pilietis

Paryžiuje tuo metu vyko dideli meniniai ginčai apie gotiškąją oživalinę arką. Pagal tradiciją dominavo tada konstruktyvinės arkos kilmės tezė. Bet štai vienas architektas, Pol Abraham, su pieštuku ir centimetru įrodė, kad gotiškasis skliautas statybiškai imant, visai nereikalingas, kad jisai nieko nelaiko, kad jis tikrai ornamentinis mūro ištuštinimas. Šitoks įrodinėjimas vedė toli: Vakarų Europos gotika, tokioje

(Nukelta į 3 psl.)

ŽINIOS IŠ VISO PASAULIO

• Besidomintiems Washingtono administracijos politika bus įdomu sužinoti, kad ten vyrauja nuomonė, jog reikia remti Chruščiovą visomis išgalėmis jo konflikte su Raud. Kinija. Sakoma, kad tas konfliktas esąs gilesnis, nei skelbiama viešai. Ne kitu tikslu Bononoje ir buvo numatytas prezidento Kennedy susitikimas su JAV ambasadorium Maskvoje Foy Kohler.

• Rytų Vokietijos komunistai ėmėsi visų priemonių, kad uždraudus gyventojams klausyti prezidento Kennedy vizito metu pasakytų kalbų ir pranešimų.

• JAV delegacija prie JTO imsis griežtesnių žygių, kad pasmerkti Pietų Afrikos respublikos griežtą segregaciją ir Portugalijos atsisakymą suteikti Angolai laisvę.

• Dirvos nr. 72 tilpęs First Foundation for Freedom skelbimas, turėjęs pasikartoti sekančiuose numeriuose, staigiai buvo atšauktas. nepranešant jokių priežasčių. Galima tik spėti, kad visas Laisvės paviljono įrengimo projektas New Yorko pasaulinėje parodoje lieka po klausukų, atsižvelgiant į esamą politinę situaciją.

Prezidentas Kennedy ir vokiečiai

NORS PREZIDENTO TĖVAS BŪDAMAS AMBASADORIUMI LONDONE JAUTĖ TAM TIKRŲ SIMPATIJŲ VOKIEČIAMS IR NET RODĖ SUPRATIMO JŲ ŽYDŲ KLAUSIMO SPRENDIMUI, SŪNUS IR JO ARTIMIAUSI PATARĖJAI NĖTURĖJO JOKIO SENTIMENTO TAI TAUTAI — TIK TARPTAUTINĖS PADĖTIES PRAVOJAI PRIVEDĖ PRIE TO, KAD JAUNA VAKARŲ VOKIEČIŲ RESPUBLIKA SUSILAUKĖ NET TRIJŲ JAUNIKIŲ: DE GAULLE, KENNEDY IR CHRUSČIOVO.

Vytautas Meškauskas

Atrodo, jog Walter Lippmanno būkštavimas, kad prezidento J. F. Kennedy viešnagė virs konkurenciniu piršimuisi vokiečiams, pasitvirtino. Pirmas klausimas, kilęs visiems stebėtojams, buvo: kas yra širdingiau priimamas, de Gaulle ar Kennedy? (Atsakymas:

iš pradžių atrodė, kad ilgamano būkštavimas, kad prezidento J. F. Kennedy viešnagė virs konkurenciniu piršimuisi vokiečiams, pasitvirtino. Pirmas klausimas, kilęs visiems stebėtojams, buvo: kas yra širdingiau priimamas, de Gaulle ar Kennedy? (Atsakymas:

Logiškai galvojant, kitaip ir negalėjo būti. Washingtono politika: nuolaidžiai elgtis su priešais, bet spausinti sąjungininkus, turėjo pri-

vesti prie de Gaulle maišto. O tas maištas iškėlė vokiečių vertę, nes be Vokietijos paramos, Prancūzija tėra antraeilė valstybė. Iš kitos pusės: jei JAV nori išlaikyti savo įtaką Europoje, jai reikia vokiečių talkos. Čia reikia pastebėti, kad tiek pačiam prezidentui, tiek ir jo aplinkai, prancūzai iki šiol buvo simpatiškesni už vokiečius. Pirmenybė simpatijos srityje žinoma priklauso anglams, kas matosi iš to fakto, kad Baltųjų Rūmų telefono sąsąjauka už pokalbius su britų premjeru ir jo vyriausybe siekia net 200,000 dolerių į metus.

Tiesa, prezidento tėvas Joseph P. Kennedy, kurį F. D. Roosevelt 1937 m. buvo

(Nukelta į 2 psl.)



Vokiečių šarvuoti daliniai žaibo greitumu veržėsi į Lenkijos gilumą...

PASKUTINĖ SENOJO PASAULIO DIENA (5)

VOKIEČIŲ AVIACIJA BOMBARDUOJA...

Užsispyręs Dahler dar kartą vyksta į aviacijos štabą pasimatyti su Goeringu. Neminėdamas pasikalbėjimo su anglų užsienio reikalų ministru, jis primygtinai įtaigoja, kad reiktų atitraukti vokiečių kariuomenę iš Lenkijos, jei norima rimtai pradėti derybas su anglais. Goeringas išklaušė ir pakratė galvą.

Pentadienio vakare Dahlerus nustojo pasitikėti savo draugu Goeringu. Dienos įvykiai parodė vokiečių aviacijos vado elgesio pasikėtimą. Hitleris davė progos Goeringui parodyti aviacijos pajėgumą. Apsvaigęs garbe, jis pasidarė visai kitu žmogumi. Tą vakarą Dahlerus ilgai vakarojo pas Goeringą, kol jis suprato, kad maršalo kalba apie taikos ieškojimą darosi netikra.

Rugsėjo 2 d., šeštadienio rytą jis grįžo pasikalbėti su Goeringu, įsikūrusiu privačiame vagone. Jis buvo šviežiai nusiskutęs ir apsirengęs žibanti maršalo uniforma. Jis tuoj pasakė Dahlerui, kad turįs gerą naujieną iš Mussolinio, kad šis asmeniškai ėmėsi iniciatyvos sušaukti konferenciją išvengti karui ir Prancūzija esanti labai palanki tai Mussolinio intervencijai.

Taika dar galėtų būti išgelbėta, jei suorganizuotų antrą "Muencheną".

Vakare Dahlerus iš anglų ambasadoriaus Neville Hendersono gavo pranešimą su Chamberlaino kalbos parlamente tekstu. Tuo metu jis vakarieniavo su aukštais nacių pareigūnais. Greitomis perskaitęs Chamberlaino kalbą, rado ją padrąsiančia: Chamberlainas savo kalboj kartojo, kad anglijai neatitrauks kariuomenės iš Lenkijos, bet davė suprasti, kad turįs norą išvengti katastrofos.

Dahlerus su savo svečiais persiskyrė įsitikinę, kad dar galima išvengti pasaulinio karo.

Bet nei Dahlerus nei Ogilvie-Forbes nežinojo, kad lošimo kauliukai jau išmesti. Švedas dar daug dėjo vilčių į pasimatymą su Goeringu, kuris turėjo įvykti sekmdienio anksti rytą ir nežinojo, kad maršalas turės svarbesnių reikalų, negu šimtą kartą tuščiai kalbėti apie taiką.

Sekmdienį, rugsėjo 3 d., 5 val. ryto komunikatas iš Lenkijos fronto skelbė vokiečių pergalę. Nacių spaudimas didėjo. Į mūsų buvo metami nauji kovos daliniai ir kova tarp vokiečių tankų ir lenkų kavalerijos darėsi vis nelygesnė. Lenkų rezistencija jau trečiąją invazijos dieną tikrumoje buvo sutriuškinta. Lenkija buvo sumušta pirmu negu sąjungininkai nutarė jai eiti į pagalbą ir skelbti karą. Tik masyvinė prancūzų intervencija vakarų fronte dar galėjo išgelbėti situaciją. Bet Prancūzija sutiko pulkti po penkiolikos dienų paskelbus karą ir tas dar šiek tiek kėlė drąsą lenkų karininkijoje. Jie nežinojo, kad prancūzų generolai neturi jokio noro pulkti Siegfriedo linijos ir kad idėja, jog vokiečiai gali užpulti jų pačių pozicijas, prancūzuose kėlė siaubą.

Rugsėjo 3 d. vokiečių kariuomenės moralė labai gerą. Vokiečių kariams tai buvo represijos karas. Hitleris ir jo štabas gražiai surežisavo konfliktą.

Tikrumoje, jau rugpiūčio pabaigoje buvo pasirodęs puolimui, tik buvo laukiama progos, kad pateisinti žygį. Reikėjo pasienio incidento, provokacinių aktų iš lenkų pusės. Jei lenkai to nedarė, reikėjo patiems sukurti.

Naciai buvo specialistai tokiems dalykams, bet Lenkijos pasienio "incidentas" buvo šedevras, apvainikavęs visas jų suktybes.

Vokiečių žvalgybos viršininkui admiralui Canaris buvo pavesta parūpinti keletą lenkų kareivių uni-

formų. Du svarbiausi aktoriai buvo gestapo karininkas Heinrich Mueller ir SS viršininkas tūlas Naujocks su keliolika pagalbininkų.

Rugpiūčio 31 d. nedidelė grupė vokiečių, persirengusių lenkų uniformomis, staiga pasirodė pasieny užmušdami keliadesimt Gestapo belaisvių, kuriuos davė Mueller. Naujocko vadovaujami vyrai užėmė vokiečių radijo stotį Gleiwitz, per kurią tuoj lenkiškai paskelbė sulaužę Vokietijos sieną.

Vokietijos propagandos įstaigos nedelsiant paskelbė tą "naujieną". Kitą dieną lenkų aerodromai, karinės bazės ir geležinkeliai buvo vokiečių aviacijos apmėtyti bombomis.

Hitleris, kuris mėgdavo keltis 7 val. ryto, rugsėjo 3 ėmė peržiūrėti raportus: geros naujienos iš rytų, nieko gero nežadančios iš vakarų.

Jo pusryčiai, kaip visada — iš vaisių ir stiklo pieno. Jis buvo vegetaras, nerūkė ir nenaudojo alkoholio, valgydavo tik tiek, kiek reikia alkijui numalšinti. Jis bijojo turįs skilvio vėžį ir kas gal dalinai paaiškina jo skubėjimą agresyvinėje politikoje, bijant, kad neužteks laiko užimti Europą.

Devintą valandą ryto, diplomatinio punktualumo, anglų ambasadorius Neville Henderson prisistatė į užsienio reikalų ministeriją įteikti anglų ultimatumą. Jis jau buvo laukiamas. Ribbentropo nebuvo ir sir Neville Henderson žinojo, kad turėjo priimti dr. Otto Schmidt.

Schmidt, oficialus vertėjas, kuris dalyvavo visose tarptautinėse konferencijose nuo 1923 m., tą rytą vėlai atsikėlė. Kada anglų ambasadorius kėlėsi laiptais į ministeriją, Schmidt taksu pasirodė gatvės kampe. Jis apvažiavo aplink pastatą ir įėjęs per tarnybines duris koridoriais pasileido bėgti į Ribbentropo kabinetą, kur vos atsirado porą sekundžių

Prezidentas Kennedy ir...

(Atkelta iš 1 psl.)

nusiuntęs ambasadorium į Londoną, buvo Neville Chamberlaino politikos, siekiančios susitarimo su nacių Vokietija, šalininkas. Karui prasidėjus vokiečių laimėjimai ambasadoriui padarė stiprų įspūdį ir jis bandė JAV išlaikyti nuo dalyvavimo kare, dėl ko, žinoma, buvo Rooseveltui pavarytas iš ambasadoriaus posto.

Vokiečių užsienio reikalų ministerijos archyvuose buvo rastas toks Vokietijos ambasadoriaus Londone von Dirksen raportas ministerijos valstybės sekretoriui von Weizsaecker apie pašnekėsį su dabartinio prezidento tėvu 1938 m. birželio 13 d. Von Dirksen pranešė: "Kennedy sakė... kad JAV turi išlaikyti draugiškus santykius su Vokietija... Dauguma (iš Europos pranešančių amerikiečių) bijo žydų ir nedrįsta apie Vokietiją pasakyti ką nors gero... Jei jis užstoja Vokietiją, jam tačiau tikima, nes jis esąs katalikas..."

Ambasadorius po to palietė žydų klausimą ir sakė, kad jis turi didelės įtakos vokiečių-amerikiečių santykiams. Čia klūdes ne tiek tas faktas, kad mes norime atsikratyti žydų, kiek mums kenkia ryšius su tuo keliamas triukšmas. Jis pats (Kennedy) suprantas mūsų žydų politiką; jis kilęs iš Bostono ir ten į golfo ir kitą klubą per paskutinius penkiasdešimt metų nebuvo priimtas nė vienas žydas".

Žinoma, ambasadorius Joseph P. Kennedy tarptautinėje politikoje, kaip dauguma jo tautiečių, orientavosi gana silpnai ir visai nenujautė, kaip vokiečiai galų gale išspręs žydų klausimą. Kiekvienu atveju sūnus John F. nepaveldėjo jokios simpatijos vokiečiams iš savo tėvo ir faktas, kad jo vyresnysis brolis žuvo vokiečių fronte, negalėjo tokios simpatijos įkvėpti. Už

prieš Neville Hendersoną. Istorikas susitikimas galėjo įvykti skirtu laiku.

Sir Neville Henderson ir dr. Schmidt iškilmingai paspaudė rankas, bet anglų diplomatas atsisakė atsistoti. Stovėdamas ramiai, iškilmingu balsu perskaitė savo vyriausybės ultimatumą. Paskui jis ištiesė dokumentą Schmidtui. Daugiau vienas kitam neturėjo ką pasakyti. Drama, kuri pasaulį kankino penkerius metus, prasidėjo. Schmidt nusilenkė ir Neville Henderson išėjo.

Vos tik užsitarė durys už anglų ambasadoriaus, Schmidt nuskubėjo pas Hitlerį. Jis neturėjo nei laiko nei reikalo daryti dokumento vertimą.

Kitame numeryje: Visos viltys dar nėra dingusios...

tat, kai kancleris Adenaueris gavo pirmas žinias, kad J. F. K. laimi prezidento rinkimus, jis dar vylėsi gausias žinias apie galutiną Nixono laimėjimą, kas reikštų John Foster Dulles politikos tęstinumą.

Adenauerio būkštavimai greitai pasitvirtino. Prezidentas J. F. K. siekė aboliučios vadovybės Nato sąjungoje ir teisės be jokios kontrolės susitarti su sovietais Berlyno reikalu. Vokiečiams jaunas prezidentas nejaudė jokios simpatijos, ką labai greitai ant savo kailio patyrė Bonnos ambasadoriai prof. Wilhelm Grewe, (apie kurį prezidento sekretorius spaudai P. Salinger pareiškė: "The President can't stand the sight of him") ir dabartinis Knappstein. Savaime aišku, kad toks atšiaurumas Adenauerį paskatino mesti de Gaulle glėbį, kas, žinoma, sukėlė dar didesnę Washingtono nepasitenkinimą.

Ne tiek galima vokiečių parama de Gaulle europinėm ambicijom, kiek Chruščiovo nenoras surasti taikingą modus vivendi su JAV, privertė prezidentą revizuoti savo politiką ta prasme, kad NATO ateityje turėtų remtis Washingtono-Bonos ašimi. Reikia pastebėti, kad vokiečiai amerikiečiams parodė tikrai teutoniską ištikimybę: jie tuojau sutiko su NATO atominio laivyno įsteigimu, apie kurį jau rašėm Dirvoje, jie nutraukė naftos vamzdžių tiekimą Sovietų Sąjungai, kai tik Washingtonas tuo parodė nepasitenkimo, jie taip pat pagal Washingtono pageidavimą revidavo savo politiką su sovietų satelitais. Praktiš-

kai, šiandien Vakarų Vokietija turi prekybinius ryšius su sovietų satelitais, nors tai ir reiškia neoficialų Rytų Vokietijos pripažinimą, o sutartyje su Lenkija Bonnos vyriausybė nuėjo taip toli, kad Vakarų Berlyną beveik pripažino trečia Vokietijos valstybė. To kaip tik siekia sovietai, o vokiečiai iki šiol stengėsi pabrėžti, kad Vakarų Berlynas yra Vakarų Vokietijos dalis. Sutartyje su Lenkija tas klausimas buvo taip apeitas, kad visai nekalbama nei apie Vakarų Vokietiją nei Berlyną, bet tik apie "sritį", kur veikia Deutsche Mark West valiuta! Diplomatinis santykių Vakarų Vokietija su Sovietų satelitais ir toliau neturės, tačiau diplomatinės atstovybės atstoja "prekybinės misijos". (Čia tenka priminti, kad Vokietija neturi diplomatinio santykių ir su Izraeliu, tačiau parėmė tą valstybę bilijono dolerių reparacijomis už žydų išžudymą ir dabar... Izraelio priešlėktuvinių dalių karininkai ir puskarininkai yra apmokami Vakarų Vokietijoje vokiečių lauko tarnybos uniformose!).

Savaime aišku, kad vokiečiai už savo nuolaidumą ir paklusnumą norėtų susilaukti atitinkamo elgesio ir jų interesų supratimo iš amerikiečių pusės. Kaip prezidentui Kennedy sekasi surasti abi puses patenkinančią formulę, panagrinėsime artimiausiuose Dirvos numeriuose, tačiau reikia dar pastebėti, kad prezidentas čia turi ne vieną konkurentą — de Gaulle, bet dar antrą stipresnį — patį Nikitą Chruščiovą, kuris, lyg ir atsakydamas į prezidento vizitą Vakarų Vokietijai, išskrido vizitui į Rytų Berlyną.

MALONŲ VASAROTOJAI,

Pranešame, kad OSTERVILLE MANOR, Inc. atidaroma birželio 24 d. Adresas: West Bay Road, Osterville, Cape Cod, Mass. Telef.: Garden 8-6991. Savininko J. Kapočiaus namų adresas: 25 Barrington Road, Dorchester 24, Mass. Telef.: 282-2759.

Mūsų vasarvietę geriausia atestuoja pas mus jau vasaroję svečiai: kas jau vieną kartą pas mus atostogavo, tas lieka nuolatinu Manor vasarotoju.

Maloniai prašome kambarių užsakymus siųsti kaip galima anksčiau, kad mes galėtume patenkinti kiekvieno pageidavimus.

Laukiame Jūsų užsakymų ir esame pasiruošę Jus maloniai priimti.

Jūsų

J. Kapočius

COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION

Paskubina jūsų siuntinį jūsų draugams ir giminėms į bet kurią SSSR dalį. Licensed by Vneshepositorg

SIUNTINIAI APDRAUSTI — PRISTATYMAS GARANTUOTAS — GAVEJAS NIEKO NEMOKA —

Visuose mūsų skyriuose jūs rasite didelį pasirinkimą medžiagų moteriškiems ir vyriškiems drabužiams ir tuo sutaupysite nei perkant kitur. Jūs galite gauti ir kitokių reikmenų tinkamų siuntiniams pigiau nei bet kur kitur. Dėl papildomų informacijų ir nemokamų kainaraščių rašykite ar aplankykite jums artimiausią skyrį:

• NEW YORK, 3, N. Y. — 39 - 2nd Avenue AL 4-5456
• NEW YORK 11, N. Y. — 135 W. 14th Street CH 3-2583
• BROOKLYN 11, N. Y. — 370 Union Avenue EV 4-4952
• BROOKLYN 7, N. Y. — 600 Sutter Avenue DI 5-8808
• ATHOL, Mass. — 61 Mt. Pleasant Street CH 9-6245
• BOSTON 18, Mass. — 271 Shawmut Avenue LI 2-1767
• SOUTH BOSTON, Mass. 359 West Broadway Tel. 268-0068

• BUFFALO 6, N. Y. — 332 Fillmore Avenue TL 6-2674
• CHICAGO 22, Ill. — 2222 W. Chicago Avenue BR 8-6966
• CHICAGO 8, Ill. — 3212 So. Halstead Street WA 5-2737
• CLEVELAND 13, Ohio — 904 Literary Road TO 1-1068
• DETROIT, Mich. — 7300 Michigan Avenue VI 1-5355
• GRAND RAPIDS, Mich. — 606 Bridge St., N.W. GL 8-2256
• HAMTRANK, Mich. — 11333 Jos. Campau TO 7-1575

• HARTFORD, Conn. — 132 Franklin Avenue Tel. 233-8030
• IRVINGTON 11, N. J. — 762 Springfield Ave. ES 2-4685
• YOUNGSTOWN 3, Ohio, 21 Fifth Ave. RI 3-0440

• YONKERS, N. Y., 235 Neppenhane Ave.... GR 6-2681

• LOS ANGELES 22, Calif. — 960 So. Atlantic Blvd. ... AN 1-2994
• LAKEWOOD, N. J. — 126 - 4th Street FO 3-8569
• NEWARK 3, N. J. — 428 Springfield Avenue BI 3-1797
• NEW HAVEN, Conn. — 509 Congress Ave. MU 2-1446
• PATERSON 1, N. J. — 99 Main Street GR 2-6387
• PASSAIC, N. J. — 176 Market Street PO 5-5892
• PHILADELPHIA 23, Pa. — 525 W. Girard Ave. HU 1-2750
• PITTSBURGH 3, Pa. — 1015 E. Carson Street FI 6-1571
• SAN FRANCISCO, Calif. — 2076 Sutter Street PL 6-6766
• WATERBURY, Conn. — 6 John Street SW 8-2868
• WORCESTER, Mass. — 174 Millbury Street VINELAND, N. J. — W. Landis Ave., Greek Orthodox Club Bldg.

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE PIRKITE NAUJOJE MODERNOJE

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖJE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. Janušaitis ir J. Mažeika

PARAMA-

ČIA GERIMUS PIRKSITE TIKRAI PIGIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

BARNETT PRANC. KONJAKAS 5th \$4.98
GERMAN BRANDY 5th \$3.98
CANADIAN WHISKEY 5th \$3.98
VODKA pilna kvorta \$3.59
KRON BRANNVIN
AQUAVIT (švediška) 5th \$3.98

COCTAILS MANHATTAN OR
MARTINI kvorta \$2.98
LIEBFRAUMILCH vokiškas vynas 5th \$0.89
NAPOLEON FRENCH BRANDY 5th \$3.35
RICCADONNA ITAL. VERMOUTH 30 onz. \$1.15
BORDEAUX pranc. vynas 5th \$0.98



DIRVA

★★★
THE FIELD

The Lithuanian Newspaper Established 1915
6907 Superior Avenue, Cleveland 3, Ohio. Telephone: 431-6344
Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.

Published every Mon., Wed., and Fri. except in case of
Holidays by American Lithuanian Press Radio Ass'n
VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$11.00. Single copy 10 cents.

Editor-in-chief Jonas Čiuberkis.

Redaguoja:

Jonas Čiuberkis, Vytautas Gedgaudas ir Jonas P. Palukaitis.
Redakcinė kolegija: P. Bastys, E. Čekienė, A. Laikunas,
R. Mielis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

Prenumerata metams \$11.00, pusei metų \$6.00. Dirva išeina:
pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais,
išskyrus šventes.

INFORMACIJA, KURIOJE NEBUVO INFORMACIJOS

— "New Yorke įvykęs politinių grupių suvažiavimas nutarė įsijungti į VLIK sąstatą",
— "Frontininkai ir tautininkai grįžta į VLIKą" —

Taip bent drįso užvardinti grupių pasitarimus New Yorke Laisvoji Lietuva ir Draugas.

Tačiau visą paslaptį tokios entuziastingos "informacijos" atidengė vienas sakinyss Drauge, iš kurio paaiškėjo tų pasitarimų rezultatas: nutarta paskelbti deklaraciją, kuriai paruošti išrinkta komisija.

Teisybės varden reikia pranešti, kad pasitarimai buvo sušaukti PLB valdybos iniciatyva tartis. Tų pasitarimų pasėkoje niekas jokių prašymų stoti į VLIK nėra padavęs, tuo labiau, kad VLIK jų ir nereikalauja. Pasitarimų išdavoje nėra išleisto ir paskelbto jokio oficialaus komunikato. Sudarytoji komisija stengsis suredaguoti deklaraciją, jei tolimesnių pasitarimų eigoje bus atsieta skirtingais klausimais vieninga nuomonė.

Kai kurie tų klausimų yra principinio pobūdžio. Jie išplaukia iš VLIK deklaracijų ir protokolų, kuriais VLIK įeinančios grupės remia savo dabarties ir tolimesnės ateities siekius, norėdamos, kad ir visos kitos grupės sutiktų su tų deklaracijų ir protokolų tezėmis. Gaila, bet VLIK grupės, savo reikalavimus statydamos, neskelbia viešumai tų tezių ir tų reikalavimų, kurios sudaro aukštą slenkstį "atvirų durų" politikoje. Kodėl VLIK grupės su tomis tezėmis ir reikalavimais neišvengia į viešumą, tai jau jų reikalas. Jeigu gi kviečiamieji partneriai dėl tų tezių veda derybas, matyt, kad kliuvinyss nėra vien techniškas ir lengvai apeinamas. Tai principinis kliuvinyss, kurio nugalėjimui gerų norų turi parodyti ir VLIK grupės.

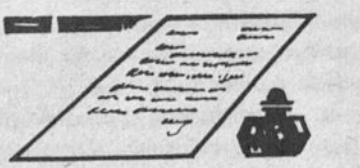
Siekiant laisvinimo darbo koordinacijos ir vieningos bazės pirmoje eilėje, reikia ryžtis bendram darbui ir siekti to darbo teigiamų vaisių. Šito vengti tolimų distancijų pretenzijomis nei darbas bus atliktas, nei sudarytas bent šioks toks pagrindas pretenzijoms, jei jos iš viso reikalingos.

Šioms kliūtims nugalėti reikia geros, skaidrios lietuviškos valios. Reikia ir didesnio atvirumo ir švaresnės diplomatijos visuomenės atžvilgiu. To kaip tik visą laiką pasigedo visuomenė iš VLIK pusės.

Pasitarimų dvasia New Yorke parodė daug optimistinių žymių. Sudarytoji komisija deklaracijai paruošti ėmėsi darbo pasitikėdama daugumos parodyta gera valia. Kitaip gi ir nesiimtų uždavinio, kurio atlikimui teks tiesti lieptus, o ne vien suukti op, dar platus griovius neperšokus, kaip paskubėjo džiaugtis kai kurie entuziastai.

Deklaracijai paruošti komisijos sudarymas yra teigiamas ir sveikintinas reiškinys. Jos darbo ir pastangų vaisiaus bet gi turime kantriai palaukti. (j. č.)

SKAITYTOJŲ LAIŠKAI



KODĖL TAIP ĮVYKO

Dirvos 70 nr. išspausdintame laiške p. Milton Stark skundžiasi, kad Manyland Books leidykla, neseniai išleidusi Jurgio Gliaudos romaną angliškai (HOUSE UPON THE SAND), prie jo kaip vertėjo pavardės pridėjo Raphael Sealey pavardę. Tas faktas jam esanti nelaukta staigmena, nes tą "novelę" angliškai jis vienas paruošęs jau 1954 metais, ir jo pavardės Jungimas su Sealey esanti fiktyvi literatūrinė partnerystė, neturinti jokio pagrindo.

Ta proga man tenka labai maloni pareiga paaiškinti, kodėl šalia Stark pavardės atsirado kita. Po to, kai net du profesionalai amerikiečiai knygų redaktoriai atsisakė redaguoti p. Stark vertimus, nes jie esą nepataisomi, teko ieškoti talkininko. Ir čia mums atėjo į pagalbą prof. Raphael Sealey, kuris visą romaną išvertė iš naujo. Tegu p. Stark pasižiūri į savo rankraščius ir palygina su jau išspausdintu tekstu, ir jam nebekils klausimas, kodėl šalia jo pavardės atsirado

kito vertėjo pavardė. Tos pačios priežastys privertė įdėti ir Clark Mills pavardę LITHUANIAN QUARTET knygoje. Skirtumas toks, kad prof. Raphael Sealey moka lietuviškai ir yra nepaprastai geras vertėjas, o Clark Mills, nors pats ir nemokėdamas lietuviškai, tačiau būdamas poetas, prityręs redaktorius ir anglų kalbos dėstytojas universitete, pasinaudojo pirmuoju vertimu kaip medžiaga ir viską perrašė iš naujo. Ar būtų etiška nepaminėti tų žmonių, kurie faktinai autorių kūrinius išvedė į pasaulį?

Būtų daug tiksliau, jeigu geros valios Milton Stark, užuot protestavęs, kad šalia jo pavardės atsirado kitos (o tos pavardės yra garbingos), pasistengtų geriau išversti jam pavestus veikalus į anglų kalbą. O jeigu vienas to nepajėgia (geru grožinės literatūros vertėju reikia gimti), tai tegu susiranda tinkamą talkininką. Tuo būdu jis daug daugiau pasitarnaus lietuvių literatūrai.

Stepas Zobarskas,
Manyland Books vardu



Jurgis Baltrušaitis...

(Atkelta iš 1 psl.)

perspektyvoje, galėjo būti kilusi iš Ispanijos maurų architektūros...

Čia ir prasideda armėniškasis Jurgio Baltrušaitio gyvenimo epizodas. — Gyvendamas Egipte, nuėjau vieną kartą į paskaitą Armėnų kolonijos Namuose: po paskaitos, armėnų metropolitas — o jie žinote, stori, barzdoti ir nosingi — vos neuždusino manęs savo glėbyje, sužinojęs, kad aš pažįstu Baltrušaitį ir esu jo bendratautis. Armėnams, mat, Jurgis Baltrušaitis yra savas žmogus, nelyginant jų garbės pilietis. — Visa tai surišta su gotika. Vienas meno istorikas buvo iškėlęs mintį, kad armėnų architektūra turinti gotiškų elementų, bet niekas Europoje armėniško meno taip ir nebuvo matęs. Užtat ir ginčo apie gotikos kilmę įkarštyje, Baltrušaitis palielia Paryžių ir važiuoja į Armėniją, jos gotikos ieškoti. — Jurgio Baltrušaitio atsivežtoji medžiaga leido jam pristatyti publikai naują, trečiąją tezę, kuri sutalė abu kraštutinius. Oživalinė arka armėnų architektūroje yra konstruktyvinė, bet ji ne suremia skliautą, o atlaiko lubas; tolimesnė jos evoliucija jau gali būti ir dekoratyvi. Gotika tuo būdu tapo apginta nuo beprasmiškumo, Viduramžių kultūra nuo arabų. Armėnijos menas buvo įrašytas į bendrąją žmonijos lobyną, o Jurgis Baltrušaitis, du negynęs doktorato, pripažintas rimtu meno istoriku.

Romaniškojo meno atradimas

Jurgio Baltrušaitio doktorato tezė: **Ornamentalinė stilistika romaniškojo skulptūroje** iš spaustuvs išėjo tą pačią savaitę kaip ir Henri Focillon knyga apie romaniškąjį meną. Pirmasis šį meną aprašė formaliniai, kaip geometrinių formų sistema, o antrasis išdėstė ir įrašė jį į istorinį vyksmą.

Bijau, kad menais ypatinai nesidomįs skaitytojas gali kartais nevisai suprasti mano pusiau technišką kalbą. Užtat pasiaiškinu: iki XX-jo amžiaus, Vakarų Europa nežinojo ir tepripažino tik dvi didelio meno epochas: gotiką ir klasicizmą. Visi meno paminklai, ankstyvesni už gotikos žydėjimo periodą, buvo skai-

tomi barbarų menu, vaikų švebeldžiavimu. Visa, kas sekė klasicizmą, buvo jo deformavimas, išsigimi m a s. XX-sis amžius "atrado" dvi naujas didelio meno epochas: romaniškąjį meną ir baroką. Paraleliai, beveik tuo pat metu, kai Vokietijoje vyko baroko atradimas, Prancūzijoje buvo aukštai iškeltas ir naujai įvertintas romaniškasis menas.

Vokiškai rusiško formalizmo atmosferoje subrendusiam Jurgiui Baltrušaitiui romaniškojo meno autentiškumas iš karto pasirodė kaip savaime suprantamas dalykas. Gyvųjų formų iškraipymas, kuris apibūdina šį meną, nėra nei barbariškumo, nei meninio nesubrendimo pažymys. Atvirkščiai: gyvosios formos iškrėpimas — tai eipiamos sąmoningai, nes jų pagalba konstruktuojamas naujas meno pasaulis, nauja geometrinių, ornamentinių formų sistema. Čia ir glūdi didysis Jurgio Baltrušaitio atradimas, kurį galima palyginti tik su Woelflin'o barokinių formų aprašymu. Atradimas, greitai pripažintas, nes jis atitiko konstruktyvinę ano laiko meno dvasią, nes ji parėmė jau tuomet pripažintą Henri Focillon autoritetą. Atradimas, kurį išpopuliarino, kurį ir toliau neša tam tikra meninio snobizmo dvasia: romaniškasis menas ne tik prilygo mėgėjų akyse gotikajam, jis dažnai skaitomas vieninteliu dėmesio vertu Viduramžių menu.

Lietuviškasis įnašas

— O dabar, sūnau, grįši į Lietuvą ir išpirksi mano skolą lietuviškai kultūrai, — tarė tėvas naujam, vos disertaciją apgynusiam, meno daktarui. Ir štai Jurgis Baltrušaitis jr. — Kaulo universiteto profesorius, kuriam tenka ne tik dėstyti meno istoriją, bet ir surankioti, išdirbinėti meno kritikos ir meno istorijos terminologiją lietuvių kalboje, bet ir ruošti pirmąją lietuviškąją **Visuotinę Meno Istoriją**, kurios du pirmieji tomai pasirodo tarpukario periode.

Tačiau Jurgis Baltrušaitis yra ir Lietuvos kultūrinis attaché Prancūzijoje. Į jo pareigų sritį įeina ir lietuviškojo liaudies meno parodymas ir pristatymas Europai. Jo surengtoji 1935 m. Baltų liaudies meno paroda Paryžiuje bus vienas iš la-

biausiai pavykusių lietuvių kultūrinių pasirodymų tarptautinėje meno aikštėje. — Norint kitiems parodyti, reikia pirmiausia pačiam žinoti, kas yra parodytino: lietuviškojo liaudies meno būdingi elementai jau tada susiklosto parodos organizatoriaus mintyje, jau 1939 metais sutvarkyti rankraštyje, tik 1948 m. pasirodys tremtyje **Lithuanian Folk Art** pavidale.

Mūsų kartos nerimas

Tamsūs debesys dengia Europą: karas, pokarė. Vilčių ir nevilčių, prasmės ir beprasmiškumų kaitaliojimosi fone savo kabinete dirba meno istorikas. Jo ilgo ir vienišo darbo rezultatas — keturios meno knygos — pasirodo viena po kitos tarp 1955 ir 1960 metų, parodydamos publikai ir entuziastikiems meno mėgėjams visą naują Jurgį Baltrušaitį.

Baltrušaitio mintis, vienu metu susikongcentravusi meninių formų, jų tipų ir architektūrų ieškojime, vystosi toliau. Meninės formos keliauja po platų pasaulį, vis kitoniškai įsiprasmindamos kiekviename atskirame kultūriniame kontekste: garsusis Viduramžio "nurielių šokis" yra budistiškos kilmės, mūsų slibinai ir velniai — kinietiškos kilmės. Meno istoriją sudaro ne tik formų gyvenimas ir kitimas, bet ir tų formų prasmės sandara ir raida. O ši prasmė — tai žmogaus dvasios, žmonijos galvosėnos įvairūs susiformavimai ir įsikūnijimai. Ir štai Jurgis Baltrušaitis — jau

VIRŠUJE: Paryžiuje Saint Germain des Pres kvartale knygyno La Hune vitrina buvo paskirta Jurgiui Baltrušaitiui, jo knygos "Réveils et prodiges" pasirodymo proga.

ne be vien tik formų, bet formų reikšmės istorikas:

Mūsų civilizacijos meno istorija — iš toliau į ją pažiūrėjus — atrodo, kaip žmogaus proto kova su pačiu savimi. Gotika, klasicizmas — tai šviesios, besišypsančios žmonijos išraiška; romaniškasis menas, barokas — tai nerimo, fantazijos, patamsių, besaikio kumo epochos. — Jurgis Baltrušaitio veikalai iškels aukštai, parodydys ir įrodys, kad ši šviesios ir tamsos, realizmo ir irrealizmo (ar surrealizmo) dialektika nėra tikrai istorinės evoliucijos išraiška, kad — atvirkščiai — besijuokiančios, savimi pasitikinčios ir patenkintos žmonijos veidas yra dažnai tikrai kaukė, pridenanti jos baimes, jos pamšimus, jos klaidėjimus. Meno istorija, pagal Jurgį Baltrušaitį, atidengia šį slaptą žmogaus pasikalbėjimą su savo pašmone.

Kaip meno istorikas, Jurgis Baltrušaitis kalba apie tolimojį praeitį pasilikusias epochas, apie Viduramžio ar Klasikos žmogaus proto klaidėjimus, jo žvilgsnio klaidžiojimus, apie Europos meną, kuris maitinasi Tolimųjų Rytų pabaisomis, senovės laikų besaiki flora ir fauna. O tačiau jo rūpesčiai aktualūs: tai mūsų epochos nerimas, tai mūsų kartos noras suprasti save.

A. J. Greimas

JURGIO BALTRUŠAITIO DARBAI

- 1929 — *Etudes sur l'art medievial en Armenie et en Géorgie.*
- 1931 — *La stylistique ornementale dans la sculpture romane.*
- 1931 — *Les chapiteaux de Sant Cugat del Valles.*
- 1934 — *Art sumerien, art roman.*
- 1934 — *Visuotinė Meno Istorija, I t.*
- 1936 — *Le problème de l'ogive et l'Arménie.*
- 1939 — *Cosmographie chrétienne dans l'art du Moyen Age.*
- 1939 — *Visuotinė Meno Istorija, II t.*
- 1941 — *L'Eglise cloisonnée en Orient et en Occident.*
- 1948 — *Lithuanian Folk Art.*
- 1955 — *Le Moyen Age fantastique.*
- 1956 — *Anamorphoses.*
- 1957 — *Aberrations.*
- 1960 — *Réveils et prodiges.*

Ruošiama spaudai: *La legende des mythes.*

GREETINGS and BEST WISHES DRAGIN PIANO COMPANY

WE CARRY THE FINEST QUALITY PIANOS

WILLIAM WEISS, PROP.

8220 Carnegie Ave.

Call RA 1-9848

SVARSTYMAI IR NUOMONĖS

TIKROVĖ MŪSŲ VEIKLOS ORGANIZACIJOJE*

"Vlikologijos kurse", kuriuo Dirva ryžosi mus gana gausiai pavaišinti, septintojo paskaitoj (apie veiklos organizaciją) tapo pasiekta bene patį dalyko dėstymo dezinizacijos viršūnė. Tad nenuostabū, jei iš skaitytojų pasigirdo nekantrių mūrmėjimų ir priekaištų nusistebėjimų: argi prasminga ir išmintinga esant tokiais dėstymais užimti laikraščio skiltis ir apkrauti skaitytojų dėmesį...

Pasiteisinti galima nebent tuo, kad daugelis net ir Dirvos skaitytojų, išskyrus gal tik "veiklos viršūnėse" besisukančiuosius, vis dar nesusivaiško, kodėl tie ar kiti veikėjai arba sambūriai "ožuojasi" ir nežengia į Vliko "atviras duris". Dėl to Dirva tarėsi būsimai verta ir teisinga parodyti skaitytojams — be jokių suvaržymų bei cenzūrų — kokios gi yra pačių Vliko apologetų tezės, koki jų samprotavimai ir užsimojimai. Tegu visi gaus progos patys "įdėti pirštą į žaizdą" ir apčiuopti, su kokiais samprotavimais ir kokia logika turima reikalo ties tomis "atviromis durimis".

Štai ir turim prieš akis

* Plg., P. Stravinskas. Laisvinimo klausimais (7), Organizacija, Dirva, 67 nr.

Erdvės...

(Atkelta iš 4 psl.)

mos yra idealiai pritaikintos oro pasipriešinimui nugaleti.

Prieš pusmetį viena didelė aviacijos bendrovė ištyrė, kad specialiu būdu padarant lėktuvo sparnus, su eile labai plonų plyšių, ir leidžiant per juos oro srovę, galima daugiau kaip dvigubai sumažinti lėktuvo trintį. Naujojo išradimo dėka gali smarkiai padidėti nuotolis, kurį galės nuskristi sprausminis lėktuvas be degalų papildymo. Gal gi atpigės kelionės lėktuvu.

Skrendant greičiau už garšą, oro pasipriešinimas dar sparčiau auga ir čia susiduriama su lėktuvo sienų įsilimo fenomenu. Dabartiniai eiliniai sprausminiai lėktuvai lekia beveik garso greičiu, maždaug 500 lėčiau, negu garso greitis. Anglai su prancūzais pradėjo statyti naujus sprausminius lėktuvus, kurie skris du kartus greičiau už garšą. Skrendant tokiu greičiu, lėktuvo sienelės įšila maždaug iki 500 laipsnių. F. Tai yra riba, kurią gali išlaikyti aliumininės lėktuvo sienelės. Norint skristi greičiau, jau nebegalima naudoti aliuminijaus, bet reikia statyti visą lėktuvą iš nerudyjančio plieno ar panašių medžiagų. Amerikiečių aviacijos ekspertai mano, kad tiksliau yra statyti lėktuvą, skrendantį 3-4 kartus greičiau už garšą. Toks lėktuvas įmanomas statyti, bet dėl šiluminių priežasčių reikia keisti visą lėktuvo konstrukciją ir medžiagas.

Toks lėktuvas taip pat galėtų pakilti aukščiau. Juo aukščiau lėktuvas skrenda, tuo mažesnis oro pasipriešinimas, bet lygiai taip pat mažėja ir deguonio kiekis. Dabartinis sprausminio lėktuvo skridimo aukštis yra apie 30,000 pėdų (10 km.), yra tam tikras kompromisas tarp oro pasipriešinimo ir gero lėktuvo turbinų veikimo.

(bk)

V. RASTENIS

kondensuotą tų samprotavimų esenciją. Tiesa, šie samprotavimai yra dėstomi kiek nuošaliau bestovinio apologeto, tad jo teigimuose tai šen tai ten galima sutikti skirtumų nuo to, ką kartais girdime iš kitų privačių ar oficialių Vliko apologetų. Bet koki tie skirtumai bebūtų, Vliko apologetika niekad nenutolsta nuo savo būdingo bruožo: **daugelis duomenų apibūdinama taip, kaip iš tikrųjų nėra.** Dėl to pasidaro nebeįmanomas joks tradicinė logika pagrįstas dialogas.

Septintoji "vlikologijos" kurso pamoka apie mūsų veiklos organizaciją yra, nors ir individualus, bet tipišką Vlike vyraujančių sluoksnių mentaliteto ar bent taktikos pavyzdinis egzempliorius. Pamoka neilga, bet ji taip beatodairiškai žaloja dalykų vaizdą, kad jam ištiesinti neišvengiamai teks sugaisti daug daugiau.

* * *

I. Pačioje pamokos pradžioje — netikėčiausia staigmena: "Turime, palyginti, dar visai gerą, sakyčiau, tobulą laisvinimo organizaciją".

Jeigu taip, tai kuriems galams visi tie graudūs verksmai dėl susiskaldymo, ir kuriems galams ta niekad nesibaigianti bergždžių derybų virtinė organizacijos tvarkymo reikalais?

Iš tikrųjų nei geros, nei juo labiau tobulos organizacijos nepriklausomybė nei veiklai neturime ir neturėsime tol, kol apie tai bus kalbama, atsiremiant į duomenis, nušviestus ne tokiu, koki jie iš tiesų yra.

Netiesa būtų ir tada, jei saktumėm, jog esam neorganizuoti ar dezorganizuoti. Esam iš tikrųjų per daug organizuoti: organizuoti policentriškai ir nepaprastai intensyviai. Nes, turbūt, reta rasti tokį visuomeninį reikalą, kuriam nebūtų mūsų tarpe specialios organizacijos arba net kelių "į tą pačią skylę vinį kalančių" organizacijų.

Taigi, apie tobulybę rimtai kalbėti pagrindo nėra. Policentrinis susiorganizavimas tėra mažesnioji blogybė. Nes būtų dar blogiau, jei visiškai nieko nebūtų, arba jei būtų niekam tikusi monocentrinė organizacija.

Toliau — visiškai nesupratimas yra teigti, kad mūsų nepriklausomybės veiklos organizacija tesusideda iš penkių elementų ("veiksnių"): lietuvių bendruomenės, A. L. Tarybos,

Vliko, Lietuvos diplomatų ir Lietuvos Laisvės Komiteto.

Iš tikrųjų padėtis yra daug daug sudėtingesnė. Savarankių veiklos vienetų turim kelias dešimtis, o ne penkis.

Pagal principą "svarstykime tuos reikalus kompetentingai" (t. y., kalbėkim apie tai, ką gerai žinom), nedera tikrąją dalykų padėtį taip arbitraliai "suprastinti" ir iš to daryti neva ekspertiską išvadą.

1) Bendruomenės reprezentacijos nepriklausomybei veiklai dar nėra.

Lietuvių bendruomenė iš esmės nėra ir negali būti kokia nors "lietuviškos išeivijos atstovė", nes lietuvių bendruomenė juk yra pati išeivijoje ar net daugiau kaip išeivijoje, o ne tik tai jos atstovė.

Ū jei kalbama apie PLB, t. y., apie lietuvių bendrinę organizaciją, tai šiandien dar tik su dideliu rezervu galima kalbėti apie tai, kiek ji atstovauja visai lietuvių išeivijai. Šios organizacijos yra tokia paskirtis, toks užsimojimas, bet jai tuo tarpu dar nepavyko to idealo pasiekti.

Jeigu PLB būtų pasiekusi tokio išsivystymo laips-

nio, kad būtų galima be žymesnių abejonių tarti, jog ji "atstovauja lietuvių išeivijai", tai mūsų susiorganizavimo problemos jau būtų tuo pačiu ir išspręstos: visa išeivijoje esančių lietuvių veikla vyktų per bendruomeninės organizacijos organus arba jų kontrolėje.

Tačiau šiandien to dar nėra, o kad tokio vieningo lietuvių išeivijos susiorganizavimo nei nebūtų, tam nenuilstamas pastangas deda pirmoje eilėje dėl vieningumo stokos aimanaujantieji Vliko vadovai, stipriai remiami žymios dalies A. L. Tarybos veikėjų, už kurių visų nugarų stovi eilė vadinamųjų politinių partijų "rabinų", pasiryžusių kiek galima ilgiau išlaikyti nepriklausomybinę veiklą savo kontrolėje ir reikalaujanti iš lietuvių išeivijos tik pritarimo ir paramos lėšomis, jokių būdu ne nurodymų.

Esamos PLB organizacijos pats laikymas ar nelaiikymas "laisvinimo veiksmu" tebėra nesutarimo objektas, kadangi kai kurie kiti "veiksniai" kaip tik priešina tokiam laikymui. Dabartinė PLB vadovybė pati nežino, ar šiai organizacijai kovoti dėl savarankaus veiksnio statuso, ar pasitenkinti tik eilinės politinės partijos statusu ir tuo titulu prašytis įsileidžiamai kur nors pro "atviras duris"...

(Bus daugiau)

KALBANT APIE SAVO MARŠKINIUS

Gegužės mėn. 17 d. "Dirvoje" rašydamas "Čikagiškėse nuotrupose" apie Lietuvį Fondą, kur dr. A. Razma pareiškęs viltį, kad mūsų tautiečiai, tiek daug sudėję bažnyčioms ir pan. institucijoms, galį lengvai sukelti imlį, LF-dui, tūlas korespondentas Žė, bando aiškinti fondų pasisekimo paslaptis. Girdi, "kai žmogus aukoja bažnyčiai, jis mato, kai ji auga, paaugavęs LF gali pasiskaityti apie tai laikraščiuose". Ir pavyzdžiu siūlo statyti kultūros rūmus, kuriems, jo manymu, aukos daug greičiau plauktų, kaip "neabejotina reikalingiems", negu LF, pasislėpusiam bankų seifuose, tuo, žinoma, pareiškdamas savo abejingumą LF reikalingumui.

OI DŪDA, IR VĖL DŪDA...

-- girdime daigą vėl nuo pradėda! Kas vienam yra arčiau širdies, tai kitam gal labiau rūpi kitas reikalas. Savi marškiniai visad mielesni, Gi LF iniciatoriai ir šimtai aukotojų sugebėjo pakilti aukščiau vieno rūmų bokšto, kurį irgi gal nedaugelis mūsų matys dėl tolimų atstumų, tuo tarpu, kai LF pinigais, pav. išleistais mokykloms vadovėliais gal ir Jūs vaikais naudosis; pakilti aukščiau vieno laikraščio reikalų, kurį tarp kitų ir aš prenumėnuju ir gerbiu; pakilti aukščiau studentų šalpos (prie ko sustosiu žemiau) ir visų kitų žemiškų vie-



Lietuvoje, Simno miestelyje, gimęs dail. B. Malchi (Solecnickis) dabar gyvena Los Angeles, prie savo namų medyje išdrožinėjo skulptūrą "Adomas ir Ieva". Dail. J. Pautienui, aplankusiam jo namus, jis parodė savo kūrinius. Simno miestelio aikštėje buvo pastatytas jo sukurtas Lietuvos Nepriklausomybės garbei paminklas. A. Gustaičio nuotrauka

tos reikalų, reikalėlių ir rūpintis bendrais mums visiems gyvybiniais reikalais, kad išliktume kaip tauta gyva, vieningai ir planingai siekianti mūsų visų bendro idealo -- laisvės.

KĄ AŠ DARAU -- GERAİ, KĄ KITI -- BLOGAI...

Iš straipsnelio tono ir minties, atrodo, autorius su pavydu židri, užuot džiaugsis, į LF vežimėly, į kurį jau spėta sumesti kartu su pasižadėjimais, kaip minėjau, virš tūkstančio ir dvidešimties šimtinių ir kuris pradėjo vis smarkiau važiuoti, pasiekdamas vis tolimesnes ir platesnes liet. kolonijas, iš kur vis atsiliepia nauji šimtininkai, kur pradėdami organizuoti LF vajai.

Netampykime to vežimėlio į šalį! Besiblaškydami ir besitampydami tarp savęs, nieko didingo nenuveiksime, kad neišeitų taip, kaip vienam žmogui, turėjusiam dešimtį talentų ir pradėjusiam šimtą darbų, bet nė vieno nebaigusiam. O jeigu nors vieną iš jų būtų užbaigęs, būtų likęs istorijoje žymus.

TOLIAU

-- priminęs dar vieną fondą, "kuris veikia labai tyliai, jo veikėjai nesileidžia fotografuoti, nekelti jokios erzelynės ir palyginti nudirba labai daug". Jis turts galvoje Bendrą Liet. Studentų Šalpos fondą, kuris per 10 m. sušelpęs per 30 studentų, kuriems buvo išskolinta 18000 dol. ir kurio veikla, prasidėjus kalboms apie milijoninį fondą, nutilusi, ir kurį dabar išlaikanti gyvą viena Ona Talalienė. Labai gražu! Bet ar LF neturi to paties tikslo (vieno iš daugelio) šelpiti veiklesnius neturtinius studentus? Imdamas pavyzdžių mažą Rochesterio liet. koloniją, kur jau spėta surinkti LF-dui (su pasižadėjimais) 14000 dol. Šiais metais, studentų leidžiamam "Lituanus" taip pat per šiuos metus paaukojo 800 dol. Nežinau, kiek buvo surinkta studentams šelpiti, bet tam tikslui buvo aukščiau vis renkamos aukos tiek pavienių aukotojų, tiek organizacijų. Tačiau mes norime planingos veiklos, norime užbaigti nuolatinį "ubagaviną". Kuriam LF-dą ir kas čia blogo? LF pradininkai nekaltina tų, kurie aukoja kitiems tikslams, nes jie ir patys tą daro. Tik pažiūrėk, mielas Žė, į dr. A. Razmos pavyzdį! Kiek gi jis paaukojęs tūkstančių LF ir kitiems reikalams! Žodžiai pamoko, pavyzdžiai paskatina.

Kas gi liečia mūsų "grosinimąsi" spaudoje, tai man rodosi, kaip tik per mažai naudojame tą amerikonišką propagandinę priemonę. Pavyzdžiui, įvyks minėtas LF pirmasis metinis suvažiavimas, geg. 18 d. Chicagoje, sutraukęs apie porą šimtų idealistų, Liet. B-nės vadų, aukštųjų kariš-

kių, kultūrininkų, dvasiškių, daktarų iš visos Amerikos, sukėlęs daug gražaus entuziazmo, kai kuriuose laikraščiuose nebuvo net iki šiol paminėtas, kai tuo tarpu mūsų spaudoje skiriami net ištisi puslapiai nereikšmingiems dalykams, pav. kad ir pasibarmams ar pasikolijomams už abejotinas nuodėmes praieityje.

KOKIUS KULTŪROS RŪMUS NORĖTUME STATYTI?

Norėčiau paklausti mielą korespondentą, kokius gi Kult. Rūmus, dėl kurių reikalingumo neabejojate ir kuriems, Jūsų manymu, aukos daug greičiau plauktų, turite galvoje? Kadangi tema labai įdomi, būtų įdomu sužinoti Jūsų tų rūmų koncepciją ir ar jie jau taip skubiai reikalingi, ir ar nereikėtų palaukti, kad pats LF, stipriau pastatytas ant kojų, duotų jiems pradžią. Esu šį tą girdėjęs, bet nieko konkretaus, kadangi tokių rūmų sąvoka labai plati. Kažkas, rodos, yra siūlęs net už 20 mil. tokius rūmus statyti ir tenai "sutelkti visą tautos palikimą". Bet argi lietuviybė jaunimrė ir ar ne per anksti statyti muziejus? Kai lietuviybė mirs, tai gal jau kiti mums statys kryžius! Ar ne per daug statome mūrinių paminklų? Kokius gi eksponatus numatome dėti šalia Unros nudėvėtų žalių švarkų? Daug jau lietuviško prakaito suliejoje bažnyčių ir kitokių išlikusių paminklų statybas, kur jau daugelyje jų nutilo liet. dainos ir giesmės... Mes gi statome gyvą paminklą, kuriame LF-dą! Jo nuošimčiai tarnaus lietuviybė neribotą laiką, kur įdėtas kapitalas pasikartos kas dvidešimtį metų. Tiesa, neabejoju ir aš dėl tokių rūmų reikalingumo, kaip neabejojame dėl Jaunimo Namų ir prie jų pastatyto kovose kritusiems už Lietuvos laisvę paminklo, kuriems siuntėme aukas, nors nedaug kas iš tolimesnių kolonijų matė tuos namus ir paminklą, išskyrus nuotraukas spaudoje. Bet čia, man rodos, būtų pirmoji eilė Chicago lietuvių, kurių priskaitoma 100,000 reikalas, kurį žinoma, vėliau ir visi paremtume. Tik vienu dalyku vis tik abejoju, pavyzdžiui, perkeltas į juos Liet. B-nės Kultūros fondas (įleiskim sau, ištaigingas patalpas su madingomis sekretorėmis, ar jis daugiau tikės gauti iš visuomenės paramos ir ar geriau veiks, kaip kad jis veikia šiandien, prisiglaudęs privačiose patalpose, kur kukliai dirba dideli lietuvių darba.

Juozas Jurkus, Rochester, N.Y.

Skaityk ir platink
DIRVĄ

MOKAME

4 1/2 %

metinį dividendą už visas taupymo sąskaitas.



MUTUAL FEDERAL BENDROVĖS REKORDAS...

- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų pergyvenom karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiems savo taupytojams išmokėjom kiekvieną sutaupytą dolerį.
- Jūsų pinigus galima perkelti iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.

MUTUAL FEDERAL SAVINGS and Loan Association

Chartered and Supervised by the United States Government
2202 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS
Phone: VIrginia 7-7747 John J. Kazanauskas, Pres.

FILATELIJOS KAMPELIS (7)

ANTANAS BERNOTAS

JORDANAS (Transjordanija) išleido puikią 8 pašto ženklų seriją su žymiausiomis krikščionių ir musulmonų šventovėmis Palestinoje. Visi ženklai po 50 (ils, spausdinti keliomis spalvomis, lapuose po 16 ženklų, vienas lapas krikščionims, kitas -- musulmonams, sudėti taip, kad galima suplėšyti juostomis iš vir-



šaus žemyn po 4 įvairius ženklus. Ženklai perforuoti ir neperforuoti. Lapų viršuje ir apačioje įrašai arabiškai ir angliškai, nuskaitant pašto ženklų išleidimo prasmę. Čia dedame pašto ženklą su

Gimimo bažnyčia, esančia Betlejuje.

Betliejus (hebraiškai Bethlehem, dabar arabų vadinamas Bet Lahm) Palestinos miestas, turintis apie 9000 gyventojų, yra 8 km. atstume į pietus nuo Jeruzalės ir šiuo metu randasi Jordano valstybės ribose. Tai nepaprastai sena vietovė, Biblijoje minima kaip kanaaniečių, vėliau kalebitų, so- dyba, žinoma, kaip Dovydo ir jo giminės gimtinė, iš kurios kilo Jėzus Kristus. Betlejuje stovi Gimimo bažnyčia, statyta Konstantino Didžiojo (kuri pašto ženkle ir parodyta) ir daugelis kitų krikščionims brangių statinių. 2,5 km. į rytus nuo Betliejaus prie Bet Sachuro yra Piemenų laukas su VII amž. Piemenų bažnyčios griuvėsiais.

LICHTENŠTEINAS išleido ant- rą pašto ženklų seriją su 4 žy- miais viduramžių minnesinge- riais: karaliu Konradinu, Kraft von Toggenburgu, Heinrich von Veldigu ir Tannhauseriu, Ženk- lai spalvoti.



CAPE COD

VASAROTOJŲ
DĖMESIUI
LIETUVIŠKA
VASARVIETĖ

"JŪRA"

praneša, kad vasaravimo sezoną šiais metais prade- da birželio mėn. 15 d. Gra- žioj, ramioj vietoj naujas apšildomas namas, patogūs kambariai, geras maistas ir mažiau ketvirties mylios nuo žinomo šiltosios srovės Craigville paplūdimio su- teiks kiekvienam atvyku- siam gerą poilsį.

Su užsakymais kreiptis:

O. ŠLEPAVIČIENĖ,
P. O. BOX 307
MARIE AVE.
CENTERVILLE, MASS.

Tel. Code 617, 775-4146

Der. Tannhauser, teutonų ri- teris (kryžiuotis) ir minnesinge- ris, spėjama, kilęs iš Bavarijos, gyveno XIII amžiuje. Parašė daug meilės dainų, kurių vienoje ap- dainavo savo likimą. Dainoje sa- koma, kad herojus nuklydo į Ti- ringiją, kur netoli Wartburgo Ve- nusberge karaliavo gražuolė Ve- nera. Jis pasiūlo jos pilyje ir su ja nusidėjo. Išsigelbėjęs šv. Mergelės pagalba, jis nukeliavo į Romą prašyti popiežių Urboną IV atleidimo. Popiežius atsisakė pareikšdamas, kad atleis tik ta- da, kai jo rankoje turima sausa lazda pražydės. Vėliau lazda tik- rai pražydėjo. Vokiečių kompo- zitorius Richard Wagneris šią temą panaudojo savo operai "Der Tannhauser".

PAPUA & NEW GUINEA išlei- do 10 šilingų p. ženklą su Rabaul miesto vaizdu. Pašto ženklas spal- votas, pieštas vietinio dailininko Samuel Terarup Cham, gyvenan- čio Tolai of Matalau kaime prie Rabaulo.



Rabaul miestas randasi Bis- marcko salyno New Britain sa- los šiauriniame gale, Gazelių pu- siasaly, prie Blanche įlankos, ir turi apie 6000 daugiausia čiabūvių gyventojų. Anksčiau miestas buvo vokiečių Kaizerio Vilhelmo Že- mės sostinė, nuo 1920 m. atite- ko Australijai ir buvo Naujosios Gvinėjos administracinis cen- tras, dabar tik Naujosios Brita- nijos salos adm. centras, pats geriausias uostas visame salyne. 1942 m. buvo užimtas japonų ir atsiimant labai smarkiai subom- barduotas amerikiečių lėktuvų.

RYTŲ VOKIETIJA išleido 20 ir 25 pfenigų pašto ženklus, kuriais pagerbiama žymus prancūzų sportininkas ir olimpinis žaidi- mų atgaivintojas Pierre de Cou- bertin.



Baronas Pierre de Coubertin (1863-1937), fizinio auklėjimo pro- pagatorius Prancūzijoje, pir- miausia suorganizavo tarptautinį olimpinį komitetą, kuriam pirmi- ninkavo nuo 1894 iki 1925 m. Jam asmeniškai vadovaujant pirmoji tarptautinė olimpiada buvo su- ruošta Atėnuose 1896 m. Vėliau jis vadovavo olimpiadoms: Pa- ryžiuje 1900 m., St. Louis 1904 m., Atėnuose 1906 m., Londone 1908 m., Stockholme 1912 m., Ant- verpene 1920 m. ir Paryžiuje 1924 m. Yra parašęs sportiniais kla- simais knygų prancūzų ir vokie- čių kalbomis.

JUNGtinės AMERIKOS VALS- TYBĖS birželio 4 d. išleido "Food for Peace" propagandos reika- lams 5 centų p. ženklą su kvie- čio varpa.

NAUJA FILATELINĖ KNYGA, Montrealo leidykla Les Editions de l'Homme savo populiarioje serijoje POUR TOUS (visiems) išleido lietuvių L. Stankevičiaus (prancūziškai rašosi Stanké) 128 pusl. knygą "Devenez Collection- neur de Timbres" (Tapkite Pašto Ženklų Rinkėju). Knygoje aprašo- ma filatelija, pašto ženklų istori- ja, kaip ir kokius pašto ženklus rinkti, kaip įklijuoti į albumus ir kiti filatelistams labai naudingi patarimai. Duota daugelio fila- telistų draugų ir leidyklų ad- resai. Yra iliustracijų. Skaityto- jai, kurie įkanda" prancūziškai prašomi knygą užsisakyti iš au- toriaus, pasiūlydant jam 55 cen- tus šiuo adresu: L. Stankevičius (Stanké), 1053 Cr. Albanel, Du- vernay, P.Q., Canada.

LIETUVIAI KOLUMBIJOJ

• Jono Kaseliūno inicia- tyva, gal pirmą kartą Kolumbijoje kolumbiečiai pa- minėjo birželį — Lietuvos kančių mėnesį. Birželio 15 d. Medelline, San German



Birželio įvykių minėjimas Medelline San German bažnyčioje.

RUOŠIA PUTVIO MONOGRAFIJĄ

LŠST centro valdyba yra nutarusi išleisti Lietuvos šaulių Sąjungos įkūrėjo ir ideologo Vlado Putvio-Put- vinskio monografiją. Re- dakcinė komisija jau savo darbą pradėjo. Norėdama, kad monografiją būtų pil- nesnė ir įdomesnė kreipėsi į lietuvių visuomenę prašy- dama, kad asmenys, turį žinių apie Putvį, siųstų sa- vo atsiminimus.

Pats pirmasis savo prisi- minimus atsiuntė buv. LŠS šaulių Rinktinės vadas plk. Jonas Vėgėlis (šiuo metu gyv. Hudson, N. Y.). Pulk. Vėgėlis su Vl. Putviu susi- pažino 1913 metais, t. y. prieš 50 metų. Antrasis at- siliepė kun. Mykolas Vemb- rė (šiuo metu Liet. šv. Ka- zimiero parapijos Brockto- ne vikaras), užrašęs prieš 1905 m. viename Vl. Putvio dvarų tarnavusio P. Juozo Gembuto (šiuo metu gyv. Naujojoje Anglijoje) prisi- minimus. Trečioji atsiliepė šaulė V. Genytė-Šmaizienė (šiuo metu gyv. Winnipeg, Manitoba). V. Šmaizienė su Vl. Putviu susipažino Ne- priklausomos Lietuvos lai- kais, būdama šaulė Kauno I- ajame šaulių būryje.

Visą medžiagą siųsti mo- nografijos red. komisijos sekretoriaus adresu: V. A. Mantautas, 53 Waverly St., Worcester 4, Mass.

LOS ANGELES

• Los Angeles LB apyl. valdybos Lietuvių Dienos ruošimo reikalu, ir jos pro- gramos aptarimui birželio mėn. 13 d. buvo sukvietas o r g a n i z a c i j ų p a s i t a r i m a s. LB apyl. pirmininkui A. Skiriui paprašius pasisaky- ti dėl praeitų metų bendruo- meninės Lietuvių Dienos, buvo pageidauta, kad Lietu- vių Diena turėtų pasitar- nauti lietuvių dvasios, vienybės sustiprinimui, stip- riau užakcentuoti mūsų lie- tuvių kultūros atskiras srit- tis. Neigiamai pasisakyta prieš bendruomeninių Lie- tuvių Dienų (rinkiminiais metais) išnaudojimą rinki- miniams reikalams, paver- čiant ją agitacijos ir pane- girikos tribūna, kas, be blo- gų intencijų, atsitiko pra-

priemiesčio parapijoje įvy- ko iškilmingos pamaldos, kurias asistavo 3 kunigai.

Kun. Jaime Serna pasa- kė tai dienai pritaikytą pa- mokslą, gyvai išskeldamas bolševikų žiaurumus ir ma- sinius trėmimus Lietuvoje. Tas pats kun. Jaime Serna birželio 9 per radiją davė pusvalandį apie Lietuvą ir birželio 16 kitą radijo pus- valandį, ragindamas visus jungtis į kovą prieš bolše- vizmą.

• Medellino miesto centre į lietuvių rankas perėjo ži- nomas liuksusinis viešbutis Bourdiughouse. Atvykę lie- tuviai į Medelliną ras pas savuosius jaukų poilsį ir gerą lietuvišką maistą.



Česlovas Kiliulis, buvęs Bostono skautų Kęstučio draugovės drau- gininkas, teikia tradicinę trispalvę naujam draugininkui Algiiui Grie- žei-Jurgelevičiui. R. Bričkaus nuotrauka

eitais metais. Pageidauta, kad, iš bendruomeninių Lie- tuvių Dienų rengėjų pusės būtų vengiama bet kokių pabrėžtinių užuominų, var- žytinių su šv. Kazimiero parapijos Lietuvių Dienos rengėjais.

Organizacijų atstovai su- pažindinti su šių metų nu- matyta Lietuvių Dienos programa rado susirinku- siųjų tarpe visuotinę prita-

rimą, kuri buvo papildyta daugumos p a g e i d a v i m u, kad šalia kviečiamų meni- ninkų iš kitur, nebūtų pa- miršamos ir vietos stipres- nės meno pajėgos.

Šiais metais bendruome- ninė Lietuvių Diena įvyks rugsėjo 8 d., Breakfast klubo patalpose.

SKAITYK IR PLATINK DIRVĄ!



KUR GERIAUSIA PAILSĖTI PER ATOSTOGAS

GARSIAME CAPE COD — OSTERVILLE, MASS, KU- RORTE PRIE ATVIRO ATLANTO PRIVATAUS PLA- ZO, PUŠŲ PAVĖSYJE GRAZIOJE LIETUVIŠKOJE VASARVIETĖJE

JANSONŲ VILOJE "AUDRONĖ"

87 East Bay Rd., Osterville, Cape Cod, Mass.
Tel. (Area 617) 428-8425

- Graži vila ir erdvūs kambariai.
- Privatus 2 akrų pušynas — parkas.
- Šiltos Golfštromo srovės atviros jūros pliažas vos 7 min. peščioms.
- Rami aplinkuma — daug vietos poilsiui ir žaidimams.
- Geras ir sveikas lietuviškas maistas ir malonus patar- navimas.

ATIDAROMA NUO BIRŽELIO MĖN. 15 D. IKI RUGSEJO 15 D.

Lietuviai savininkai Dr. Eduardas ir Marija Jansonai visus malonai kviečia atvykti praleisti atostogas.

DIVIDENDUS MOKAME KAS 90 DIENŲ! KVIEČIAME PRADĖTI TAUPYTI PAS MUS!

PINIGAI PADĖTI IKI KIEKVIENO MĖNESIO 15-TOS DIE- NOS, NES DIVIDENDĄ NUO PIRMOS MĖNESIO DIENOS.

4 1/2% PRISIŪSIME DIVIDENDUS KAS 90 DIENŲ ANT INVESTAVIMŲ.

ŠIAS SĄSKAITAS YPATINGAI REKOMENDUOJAME PENSIONIERIAMS, KURIEM PROCENTAI YRASVABU GAUTI DAŽNIAU, NES IS TO PRAGYVENA.



ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN.

1447 So. 49th Court, Cicero 50, Ill.

JUOZAS F. GRIBASKAS,
sekretorius

Chicago Phone: 242-4395; Suburban Phone: 656-6330

1963. VII. 7 d.

2:30 val. po pietų



ANTROJI JAV IR KANADOS LIETUVIŲ

INTERNATIONAL
AMPHITHEATRE
CHICAGO

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENTĖ

Filmų aktorė ROTA LEE-KILMONYTE, pranešėja

BILIJETAI po 2, 3, 4, 5 ir 6 dolerius gaunami:

Čikagoje: Šventės būstinė — JAUNIMO CENTRE, 5620 So. Claremont Ave., Tel. 471-2248; VALDIS REAL ESTATE įstaigoje, 2458 West 69th St., Tel. RE 7-7202; Krautuvėse: Marginalis, 2511 W. 69 St., Tel. PR 8-4585; Daina, 3321 So. Halsted St., Tel. CL 4-5665; J. Karvelis, 2715 W. 71st St., Tel. 471-1424; Royal Blue prekyba, 4359 So. Campbell Ave., Tel. BI 7-9475.

Cicero, Ill.: Delikat. kraut., 1425 So. 49th Ave., Tel. 652-8185.

Visose JAV ir Kanados Liet. Bendruomenės apylinkėse.

Paštu: V. Grėbliūnas, 6941 So. Washtenaw Ave., Chicago, Tel. HE 4-2375.

JAV ir Kanados Lietuvių Bendruomenės

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

• **LRKSA Seimas**, prasi-dedęs birželio 29 d. Cleve-lande, be abejo, sutrauks ne mažą spiečių Rymo-Katali-kų Susivienijimo narių. Sei-mas vyks Sheraton-Cleve-land viešbutyje, parengimai šv. Jurgio parapijos salėje. Šeštadienį prasidės narių registracija, o sekmadienis pašvęstas pamaldoms šv. Jurgio parapijos bažnyčio-jė, kurių metu pamokslą sa-kys vysk. V. Brizgys.

Po pamaldų Seimo dele-gatams pietūs parapijos sa-lėje, o po pietų vykstama į Kultūrinį darželį, kur žodi-tars LRKSA prezidentas, Draugo vyr. redaktorius Lečardas Šimutis.

Vakare šv. Jurgio para-pijos salėje vaisės ir šokiai. Programą išpildys Juliaus Kazėno jaunieji talentai ir Čiurlionio Ansamblis.

Pirmadienį, liepos 1 d., 8 val. pamaldos šv. Jurgio ir Naujosios parapijos baž-nyčiose.

Seimo atidarymas 10 val. ryto Sheraton-Cleveland viešbutyje. Atidarymo me-

tu kalbą pasakys Clevelan-do miesto burmistras Ralph S. Locher.

Antradienį, liepos 2 d. tę-siama Seimo sesija, o vaka-re tame pat viešbutyje ban-ketas, kuriam vadovaus inž. Ant. Rudis iš Chicagos.

Banketo meninę progra-mą pateiks Nora Braziulie-nė, akomponuojant G. Kar-sokienei.

Seimas uždaromas trečia-dienį, 8 val. ryto.

• **Skautininkių ruošiamą gegužinė** įvyks birželio 30 d., sekmadienį, Apanių so-dyboje. Pradžią 11 val. ry-to. Gegužinės pelnas ski-riamas Clevelando skaučių kelionei į tautinę stovyklą apmokėti.

• **Tautinės Sąjungos 12-tas skyrius** rengia savo tra-dicinį vasaros pobūvį sek-madienį, liepos 14 d., A. Garmų namuose ir sode — 24584 Chardon Road. Pro-gramoje numatyta Stepono Nasvyčio, buvusio 12-to skyriaus pirmininko, pager-bimas. Bus jauki meninė programa. Nariai ir vien-minčiai prašomi rezervuoti tą dieną šiam pobūviui.

• **L. Bendruomenės I Apy-linkės valdyba** posėdžiavo pirmininko F. Eidimto na-muose sekmadienį, birželio 23 d., kad aptarti kelionės į Tautinių šokių šventę Chi-cagoje, liepos 7 d. dviejų grupių šokėjų reikalus. Į Chicagą vyksta akademinio jaunimo ir mažųjų grupės. Jų kelionės finansavimui I Apylinkė renka aukų iš vi-suomenės. II Apylinkė tam tikslui paaukojo \$50.00.

• **Šokėjos sesutės Jokū-baitytės** šį savaitgalį išvyksta į New Yorką, kur spor-tinių žaidynių vakare išpil-dys dalį meninės progra-mos.

Jūrų skautų stovykla

Lietuvių jūrų skautų Cle-velando vietininkijos sto-vykla įvyks liepos 13-19 die-nomis prie Pymatuning eže-ro, Pennsylvania valstijos pusėje.

Stovyklai vadovaus v. j. s. Vl. Petukauskas ir j. pskt. Pr. Petraitis.

Stovyklos mokestis už sa-vaite \$15.00, kuris įmokas prieš stovyklą.

Jūrų skautai registruoja-si pas savo vienetų vadovus arba telefonu Vl. Petukaus-kui RA 1-1435 ir Pr. Pet-raitčiui 531-1058, iki liepos 8 d. Skambinti vakarais nuo 6-9 val.

Į stovyklą gali būti pri-imti keli ne jūrų skautai, pagal susitarimą su stovyklos vadovais.

SLA 14 kuopos narių susirinkimas neįvyks

SLA 14 kuopos narių su-sirinkimas, numatytas lie-pos 2 d. neįvyks. Nariai, kurie norėtų užsimokėti ap-draudos mokesčius, prašomi kreiptis į kuopos išdo se-

ktoretę: M. Misčikienė — 9804 Empire Avenue, Cle-veland 8, telef. MU 1-8966 dienos metu ir į kuopos iš-dininką Povilą Šukį, Lithu-anian Hall, 6835 Superior Avenue, Cleveland 3, tele-fonas EX 1-1143, vakarais iki 12 valandos.

Sekantis SLA 14 kuopos narių susirinkimas įvyks rugpjūčio 6 d. vakare, Lie-tuvių salės svetainėje. Bus aptariami svarbūs reikalai. Nariai šiame susirinkime prašomi būtinai dalyvauti.

Vytautas Braziulis, Pirmininkas

• **Savininkas parduoda** mūrinį namą: 4 miegamie-ji; 4 garažai; varinis van-dentiekis ir lietaus nubėgi-mai; sklypas 425 pėdų ilgio su medžiais; naujas cemen-tinis išvažiavimas; randasi Marcella Rd. — prieš Nau-jos parapijos mokyklą. Tele-fonas: IV 1-5380.

(72-78)

REIKALINGOS MOTERYS

Prie elektrinių siuvamų mašinų, prityrę suknelių siuvėjos.

6501 Euclid Ave.

JERRY LURIE SPECIALTIES

(72, 73, 74)

SAVININKAS PARDUODA

1 šeimos, 8 kamb. namą, 6731 Edna Ave., netoli šv. Jurgio mokyklos. Erdvūs kambariai, aukštas rūsys, 2 automobilių garažas, nau-jai nudažytas.

Skambinti A. Dailidei — HE 1-8516.

GERI NAMAI

2 šeimų prie pat šv. Jur-gio parapijos, 2 nauji pe-čiai, nebrangus.

6 kamb. vienos šeimos, į šiaurę nuo Lake Shore Blv., didelis namas, pilnas rūsys, 2 garažai.

5 kambarių netoli E. 185, tik 20 metų senumo, geras nedideliai šeimai.

Plytinis, 4 metų senumo, 4 miegamieji, 2 pilnos vo-nos, padalintas rūsys, 2 ga-ražai.

2 šeimų labai gerame sto-vyje — plytinis.

2 šeimų nedidelis, beveik naujas, netoli Euclid gat-vės, garažai, gražiai įreng-tas rūsys.

Naujas Wickliffe, 3 mie-gamieji, prašo tik \$18,500.

Trijų miegamųjų Euclide prie E. 185 kt., labai švarus.

Krautuvė ir namas prie E. 185 gt., nebrangus, ga-lima viršų gyventi, o apa-čioj prekiauti.

Mūrinis 5 kambarių su labai dideliu sklypu, tuojau galite užimti.

Norintieji pirkti, parduo-ti, ar mainyti, prašome su-stoti ar paskambinti į

EAST SHORE REALTY

United Multiple Listing Service

Juozas Mikonis — Realtor
780 E. 185 IV 1-6900
Res. KE 1-2190

HOUSE FOR SALE

BY OWNER, well maintained, 4 bed-room bungalow, 1½ baths, carpeting, many closets, other extras, recreation room, aluminum siding, 1½ garage, St. Charles Parish, near Par-ma Circle, TU 5-5714.

4 BEDROOM BUNGALOW
BY OWNER — IN PARMA,
5714 RENWOOD DR., 28x32 founda-tion, fully insulated frame home, 2 bedrooms down, tiled bath on 1st, toi-lett and shower in basement, paneled recreation room, extra kitchen in basement, large cedar closet, storms, screens, adjustable metal awnings, 20x24 detached garage with attic above, Incinerator plus disposal, land-scaped and beautiful rose garden. Principals only. Priced to sell.

Call TU 5-4177 after 4 p. m. daily, all day Saturday and Sunday.



Chicagoj išeinantis New Herald gegužės 9 d. pirmame puslapy (dėjo Irušės Gečiūtės ir jos tėvelių nuotrauką su parašu, kad tai yra "Young recording star" 3 metų amžiaus įdainavusi į plokštelę lietuviškas vaikų dainas, akordeonu palydint Ažuolui Stelmokui, Nuotraukoje "plokš-telės krikštynų" metu piajuanant tortą. Iš kairės "solistės" sesutė, tėve-liai, akompaniatorius A. Stelmokas ir muz. J. Bertulis.

IŠ NEW JERSEY LIETUVIŲ VEIKLOS

ALT S-gos Newarko sky-riaus narių susirinkimas, išklauses savo atstovų pra-nešimą iš ALT S-gos seimo ir priėmęs 1963 metų veiklos planą, yra pasiryžęs iš-vystyti stipresnę veiklą, bendradarbiaujant su Rytų Apygarda ir ALT S-gos centro valdyba, kuri sutiko dar du metus vadovauti ALTS veiklai. Nutarta sky-riaus vardu rengti literatū-ros vakarą arba viešą pa-skaitą ir bendrą išvažiavi-mą su kitais skyriais į As-bury Park.

Išklausius atstovų iš New Jersey Lietuvių Tarybos pranešimą, buvo pareiškta nepasitenkinimas dėl LT neveiklos. Per keletą pasku-tinių metų LT pirmininkais buvo advokatai, kurie pa-prastai visuomet neturi laiko, o ypatingai lietuviškoje veikloje. Dabartiniu laiku LT pirmininkauja jaunas inžinierius, kuris, nors ir labai įsitraukęs į lietuvišką veiklą, bet matomai, nebe-turi laiko LT veiklai. LT valdybą sudaro 4 nariai ir turint net 3 vicepirminin-kus, kurie jau yra pensinin-kai ir turį laiko, mielai su-tiktų pirmininkui visais ga-limais būdais padėti. Orga-nizacijos ir jų atstovai, su-darę LT, nerimauja.

ALT S-gos skyriaus su-sirinkime išaiškėjo, kad dažnai nariai į susirinkimus neatvyksta dėl didelių nuo-tolių. Dažnai pasitaiko ir ki-tokių priežasčių, k. t., į šį susirinkimą negalėjo atvyk-ti Teklė Grybaitė, kuri jau seniai serga, neatvyko ir Ieva Trečiokienė, turėjusi atsigulti ligoninėn dėl akies operacijos. Susirinkimas apgailestavo, kad abidvi veiklios narės dėl ligos ne-gali laikinai dalyvauti sky-riaus veikloje. Ta proga, skyrius siunčia joms linkė-jimus greitai pasveikti.

• **Newarko lietuvių pa-rapijos nauja salė.** Newar-ko Arkivyskupijos augzilia-ras vysk. J. A. Costello, D. D., birželio 9 d., pašventino pilnai užbaigtą statyti salę ir tos pat dienos vakare įvyko oficialus atidarymas su banketu. 27 lietuviškos draugijos ir organizacijos, veikiančios Newark, prisidėjo prie šios salės pastaty-

ISNUOMOJAMAS BUTAS

1053 E. 71 gt., 3 kamba-riai ir vonia, prijungtas porčius. Priekinis butas vir-šuje.

Skambinti 361-0989 po 4:30 val. p. p. (72, 73, 74)

PARDUODAMAS NAMAS

Savininkas, turįs apleisti miestą ir privalo parduoti 2 šeimų namą (5-4) lenkų — lietuvių rajone — 1234 E. 87 gt. Su siūlymu kreiptis telef. RA 1-9707. (73-77)

KVIETIMAS VASAROS ATOSTOGOMS

Maloniai kviečiame at-vykti į saulėtą CAPE COD ir šių metų atosto-gas praleisti geram poil-siui specialiai paruoštoje MESKOS viloje ir MESKIUKO vasarnamyj.

Medžių apsupta erdvi rami aplinka, dideli pa-togūs kambariai, geras sveikas maistas, malonus nešaltas Atlanto vanduo. Palangos švarumo paplū-dimio smėlis, lietuviška dvasia ir gera nuotaika, vaikų priežiūra...

Vasarvietė atidaroma birželio 15. Kas vasaros nuo birželio 15 iki birže-lio 30 ir nuo rugsėjo 1 iki sezono pabaigos, gaus 15% nuolaidą. Labai pra-šome užsisakyti kiek ga-lima iš anksto.

MESKA, 42 Beach St., Monument Beach, Cape Cod, Mass. Tel. 759-3251 (Area Code Nr. 617).

GREETINGS and BEST WISHES CLEVELAND HARVARD LUMBER & DOOR CO.

6000 Harvard Ave.

18090 Miles Ave

Call VII 3-6000

Call MO 2-8100

EAST CLEVELAND — 13515 EUCLID AT SUPERIOR AVE.

OPEN EVERY SATURDAY UNTIL 2:30

ACCOUNTS INSURED

TO \$10,000.00

4¹/₂%

SUPERIOR SAVINGS

HOME AND

REMODELING LOANS

IN TOWN OFFICE — 6712 SUPERIOR AT EAST 68 ST.

JAKUBS & SON FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

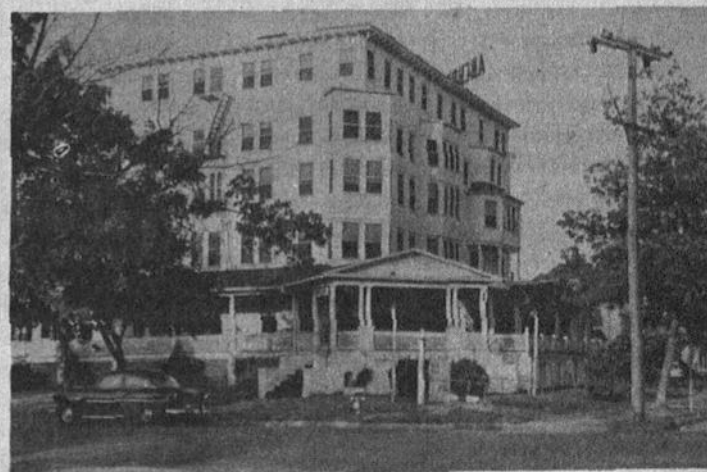
Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185 St.
KE 1-7770

HOTEL NIDA CORP.



SEVENTH & PARK AVENUES ASBURY PARK, N. J.
PRospect 4-7788

Įvairiais metų laikotarpiais malonu visad atsilankyti gražiajame Asbury Parke prie At-lanto ir pailsėti apskritus metus veikiančiame viešbutyje "Nida" 7-tos ir Park Ave. kampe. Tel. PR 4-7788. Švarūs kambariai, pigūs ir skanus maistas.

Prie viešbučio veikia restoranas ir baras. Viešbučio salė išnuomojama įvairiems pobūviams. Patogus susisiekimas traukiniu ir autobusu.

Savininkai P. C. Mačiuliai.

SAVINGS DEPOSITS RECEIVED THROUGH JULY 10th WILL EARN INTEREST FROM JULY 1st

WE WELCOME YOUR DEPOSITS

GEN. MOSES CLEVELAND

The Cleveland Trust Company

FOUNDED 1804

73 COMMERCIAL BANK

MEMBER FEDERAL DEPOSIT INSURANCE CORPORATION

KAS IR KUR?

• Lietuvos atstovas Washington J. Kajeckas ir gen. kons. Chicagoje dr. P. Daužvardis sutiko būti II Tautinių Šokių Šventės Garbės Komiteto nariais.



• Mindaugas Vygantas baigė Illinois universiteto medicinos fakultetą, gaudamas M. D. laipsnį. Stažą atliks Illinois universiteto liginėse. Jaunasis daktaras priklauso Lietuvių Jūrų Skautijos Korp! Gintaras ir ankstyvesniųjų studijų metu plačiai reiškėsi sporte. Sportuojant teko ginti Chicago Neries ir Loyolos universiteto spalvas. Tabor farmoje vykstant sporto kadru kursams, M. Vygantas skaitė paskaitą iš sportinės medicinos.

• Vacys Žukas, buv. Lietuvos aviacijos kapitonas, Korp! Neo-Lithuania korporantas, staigiai ir netikėtai mirė birželio 22 d., Chicagoje.

Palaidotas birželio 26 d. šv. Kazimiero kapinėse.

Velionis paliko nuliūdime žmoną Teklę, dukrą Kristiną ir sūnų Kęstutį. Be to seseris Zofija Žukaitė, Jadvygą Gaudušienę, Česlovą Abravičienę, Aleksandrą Švarienę, Galiną Gliaudėlienę ir brolių inžinierių Vytautą Žuką su šeimomis.

• J. Matulaitienė, Aldona Martienė ir Galina Gobienė pakvistos Liudo Sagio, Tautinės Šokių Šventės programos vadovo asistentėmis.

• Kun. kleb. Simonas Morkūnas, Sioux City, Iowa, šv. Kazimiero lietuvių parapijos klebonas, Rezoliucijoms Remti Komitetui paaukojo \$150,00.

LIETUVIUI PIRMOJI PREMIJA

Neseniai įvykusioje Helena Rubinstein konkursinėje portreto parodoje Perthe sydnėjiskis lietuvis Vladas Meškėnas laimėjo pirmą premiją už savo dvigubą portretą, kur vaizduojamas dailininkas ir meno kritikas Hawkins su žmona. Minimoje parodoje dail. Vl. Meškėnas buvo išstatedu savo kūrinius. Premijuotąjį darbą nupirko Melbourne Meno galerija.

Dail. Vladas Meškėnas bus bene vienas iš pačių pajėgiausių šiuo metu portretistų Australijoje. Šiuo metu jis su šeima ir pragyvena vien iš portretų tapybos. Nors šis laimėjimas dailininko populiarizacijai ir reklamai yra didelis laimėjimas, bet jis nebuvo netikėtas: dail. Vladas Meškėnas savo kūrybine jėga ir talentu visus kitus laureatus gerokai yra prašokęs ir seniai premijos vertas, tik jo kuklumas ir reklamos stoka daugeliui atvejų pastojų kelią. Dabar jo darbais susidomėjimas labai didelis. Neseniai jo darbai su pačiu dailininku buvo rodomi ir televizijoje.

Liepos 1 d. jis vyksta į Canberą, kur jam iškilmingai bus įteikta laimėtoji premija. Dabar jis piešia N. S. W. Housing ministerio Landos portretą, o būdamas Canberroje tikisi sutikti ministerį pirmininką Sir Robert G. Menzies ir sukurti jo portretą.

Per eilę metų jis su savo darbais dalyvavo Archibald konkursinėse portreto parodose, kur jo darbai kritiku būdavo vertinami vieni geriausių.

Sveičiui iš JAV Juozui J. Bachunui lankantis, jis nupiešė ir jo portretą. (M. P.)

• Kompozitorius-muzikologas Juozas Žilevičius, globojamas Juozo Bachuno, atostogauja Tabor Farm vasarvietėje. Prieš atvykdamas, lankėsi New Yorke, kur iš muzikų Brundžų perėmė didelį kiekį archyvinės medžiagos. Visa medžiaga (6 dėžės) yra pakeliui į Lietuvių Muzikologijos Archyvą, Chicagoje.

Po poilsio vasarvietėje, J. Žilevičius numato ilgesnį laiką tarpą praleisti Chicagoje. Čia jo laukia neužbaigti darbai. Grįždamas į savo pastovią gyvenamąją vietą, žada užsukti ir į Clevelandą.



New Yorko vyrų oktetas, sėkmingai baigęs 1962-63 m. sezoną, per kurį oktetas su koncertais aplankė daugelį rytinio pakraščio vietovių ir dalyvavo visoj eilėj minėjimų-koncertų New Yorke. Pirmoj eilėj iš kairės: okteto reikalų vedėjas Romas Kezys, okteto vadovas muzikas Aleksas Mrozinskas ir Leonardas Ralys. Stovi: Vytautas Daugirdas, Alfonsas Ilgutis, Juozas Nakutavičius, Kęstutis Simanavičius, Vytautas Aukštikalnis ir Vytautas Alksninis.

V. Alksninio nuotrauka.

IŠ ALT VEIKLOS

Šviesos-Santaros Federacija ALT Valdybos nutarimu priimta į Amerikos Lietuvių Tarybos sudėtį, kaip kultūrinė organizacija su trimis atstovais. Savo atstovais Amerikos Lietuvių Taryboje minėtos organizacijos Valdyba paskyrė Valdą Adamkavičių, Raimundą Mieželi ir Dr. Joną Valaitį.

Į Bendrojo Pabaltiečių Komiteto Studijų Komisiją ALT paskyrė Dr. Domą Krivicką, Washington, D. C., kur toji komisija dirbs.

ALT šiuo metu išleido anglų kalba brošiūrėlę "Presenting Lithuania", kurios tikslas sutrumpintoje formoje supažindinti svetimtaučius su Lietuvos praeitimi ir esama dabartine okupacine padėtimi. Kalbama brošiūra dabartiniu metu yra platinama Chicagoje vykstančioje tarptautinėje prekybos parodoje.

Būsimoje 1964 m. Tarptautinėje parodoje New Yorke rūpintis lietuvių meno ir dainos garsinimus ALT įgaliavo savo atstovą Jokūbą Stuką, kuris sudarė atitinkamą komitetą.

IŠ NEW YORKO LIETUVIŲ PREKYBOS RŪMŲ VEIKLOS

Birželio 20 d. NERIS INTERNATIONAL patalpose įvyko New Yorko Lietuvių Prekybos Rūmų valdybos posėdis. Pirmininkas dr. Valiūnas painformavo apie daromus žygius išleisti angliskai leidinį apie Lietuvą ir New Yorko lietuvius. Kadangi leidinio paruošimo techniskąją pusę ir finansavimo galimybes nuodugniai studijavo savo spaustuvę turįs Jonas Galminas,

tai jis buvo pakviestas tuo klausimu painformuoti posėdžio dalyvius. Po apsikeltimo nuomonėmis ir diskusijų, kuriose aktyviai dalyvavo dr. V. Paprockas, J. Valaitis, A. Simutis, V. Zelenis ir J. Galminas, nusistatyta išleisti nedidelį kišeninio formato leidinį angliskai, kuriame būtų pagrindinės žinios apie Lietuvą, sovietinę okupaciją, lietuvių Amerikoje ir ypatinai New Yorke. Kadangi leidinys pasirodys ir bus platinamas New Yorko Pasaulinės Parodos metu, tai jis kartu tarnaus kaip vadovas po Pasaulinę Parodą ir ypatingai iš kitur atvykusiems lietuviams, kurie panorės susirasti New Yorke veikiančias lietuvių įstaiigas, organizacijas, parapijas, klubus, biznio įstaiigas, visus uomenininkus, laisvųjų profesijų narius ir paskirus biznierių.

Leidiniui paruošti sudaryta komisija iš dr. Valiūno, A. Simučio ir J. Galmino.

• Prezidento Antano Smetonos monografiją užsiprenumeravo: M. Baliutavičius — Venezuela; V. Degutis — Cleveland, Ohio; Jonas Nasvytis — Cleveland, Ohio; Vytautas Ignas — Richmond Hill, N. Y.

• J. Augustaitytė-Vaičiūnienė, St. Barzdukas, dr. P. Grigaitis ir dr. prof. A. Kučas ruošia rygiškių monografijai straipsnius. Kiti užprašytieji straipsniai jau gauti ar pakeliui. Plk. K. Ališauskas sutiko duoti apybraižą iš nepriklausomybės kovų laikotarpio, kada dvi paskutinės klasės paliko gimnazijos suolus ir su ginklu rankose ėjo savanoriais. Jais pasekė eilė jaunesnių.

• Adolfas Gaigalas, Philadelphia, Penn., Bendruomenės Balso radijo programos vedėjas, lankantis ten Rezoliucijoms Remti Komiteto pirm. L. Valiukui, padėjo visam tam žygiui pilną savo paramą.

• Architektas Vytautas Vepštas prašo pranešti, kad Dirvos Nr. 71 kronikos žinutėje apie ALB Chicago Apygardos ruošą Birželio įvykių minėjimą klaidingai paminėta jo pavardė atlikus scenos dekoravimą. Scenos meninė forma buvo paruošta dail. A. Kurausko.

• Dr. Halina Montvilienė buvo atvykusi iš New Yorko visai savaitėi į Kaliforniją, kur ji tarnybos reikais lankėsi Los Angeles ir Santa Monica miestuose. Tuo pačiu metu ji atklankė čia gyvenančius gimines ir pažįstamas.

JUBILIEJINĖ SKAUTŲ STOVYKLA

Lietuvių Skautų Sąjungos JUBILIEJINĖ STOVYKLA įvyks 1963 metais nuo rugpiūčio 17 d. iki rugšėjo 1 d. amerikiečių skautų stovyklavietėje Camp Child, Plymouth, Mass.

Visi stovyklautojai į stovyklą atvyksta rugpiūčio 17 d. nuo 12 val. Iš stovyklos išvykti reikia rugšėjo 1 d. iki 12 val. dieną.

Stovyklautojo mokesčiai yra nustatytas toks:

- a) už visą laiką — 40 dol. asmeniui,
- b) už savaitę — 25 dol. asmeniui,
- c) už savaitgalį — 7 dol. asmeniui.

Jei iš vienos šeimos stovyklauja keli, tai vienas moka pilną mokestį, o kiti po 5-dol. mažiau nuo bendro mokesčio; bet tas neličia savaitgaliniui.

Jubiliejinėje stovykloje dalyvauja vilkiukai ir pakeštytės moka 5 dol. mažiau, kaip kiti stovyklautojai.

Registracijos mokestį, po 5 dol. už kiekvieną stovyklautoją, vienetų ar vietovių vadovai su tiksliais sąrašais sumoka ligi liepos 15 d. Registracijos mokestis bus įskaitytas į stovyklos mokestį skautams atvykus į stovyklą.

Registracijos sąrašus o se įrašyti stovyklautojo: vardą, pavardę, amžių, laipsnį ir adresą. Reg. sąrašus su registr. mokesčiu siųsti JS Komisijos išdininkui: Mr. Petras Molis, 72 Topsfield Circle, Shrewsbury, Mass., USA.

Jubiliejinės Skautų Stovyklos Komisija prašo:

1. Visus vadovus ir vadoves, tėvus bei skautų rėmėjus pasirūpinti piniginiu atžvilgiu taip, kad —

1. ko daugiausia skautų iš vietovės dalyvautų Jubil. Stovykloje,

2. būtų pakankamai lėšų apmokėti stovyklinius mokesčius,

3. būtų gerai suorganizuota kelionė į JS ir atgal,

b. būtų vienetai ir nariai aprūpinti tinkamu inventoriu, reikmenimis ir stovyklavimo priemonėmis.

II. Skautų-čių tėvai, globėjai ir rėmėjai prašomi skirti ypatingo dėmesio ir visais būdais prisidėti, kad visi jūsų skautai ir skautės galėtų vykti į JS ir kad vadovai ir vadovės galėtų vykti kartu su savo skautais ir skautėmis bei kad jiems būtų sudarytos tinkamos sąlygos.

MAIRONIO JAUNOJI LIETUVA,

knyga be kurios negali apsieiti nei vienas jaunuolis, moksleivis.

Ribotas tos knygos skaičius gautas Dirvoje. Užsisakykite paštu.

Knygos kaina — kietais viršeliais 2 dol., minkštais — 1,50 dol.



Jurgis Vasiliauskas, stovi antras iš kairės, 17 m. amž., baigęs gimnaziją, iš Respublikonų klubo gavo stipendiją 200 dol. Atlantic City miesto komisyonierius Richard J. Jackson įteikia keturiems laimingiesiems po 200 dol. čekį. Jurgis Vasiliauskas yra sūnus Juliaus Vasiliausko, buvusio Lietuvos užsienio reikalų ministerijos tarnyboje Kaune, Berlyne ir Vienoje, o dabar gyvenančio 170 Ocean Ave., Atlantic City, N. J. Julius Vasiliauskas turi atsakingas pareigas didžiausiame Atlantic City viešbutyje Chalfonte-Haddon Hall, kuris turi 1100 kambarių.



Tėviškės parapijos Chicagoje jaunimo ratelio tautinių šokių grupė su vadove Elze Peteraitiene ir akordeoniste Irena Jurgaityte. Birželio 15 d. jaunimo ratelio nariai buvo suruošę pavaršio šventę su įdomia programa, suvaidinant komediją Amerika pirtyje ir kt.